

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De monte contemplationis

[urn:nbn:de:bsz:31-300776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300776)

aplm deinde illud qd spuale **V**iderint er-
go q̄ indistrete se habeat eruditorum puer-
rorū vel aliorū aialū hoīm / qui paz̄ diffe-
runt in moribz a pueris / si protin⁹ eos q̄
fierint exere ab omī passiōe viciosa. eos
velut ad spūalem senectutē subito pube-
re contēderint. Si demū sine ordine r̄ tēs
pe zelus eorū. non fm sciam implacabili
feruore imo furore passiōe oēm p̄seq̄ mo-
liatur. Ampli⁹ vero p̄mittit discretio pas-
siones aliq̄s germinare vel crescere / nō qz
placeant aut pulcre sint / sed ne deteriores
inualescant passiones. sicut retundit cla-
uus clauo. r̄ dolor est medicina doloris.
Sic enī respectus humane laudis / vel ti-
mor infamie / vincit aliq̄n turpiores adul-
terioz r̄ stuprozoz r̄ rapinaz̄ aut alioz hu-
iusmodi flagitioz / opatōes. Sic tolerabi-
lius est p̄mittere diuisionē odiosam fieri
inter q̄sdā p̄sonas / q̄ impudico se amore
p̄maculent. Sic ad felicē reipublice mi-
stratōem / inducūtur ipsi p̄cipales aliq̄n p̄
fame repromissionē. Sic ad lrās cognō-
scendas p̄dest pueris emulatio quedā (lz
viciosa) vt socios exuperēt. **R**ursus dis-
cretio sicut p̄mittit passiones aliq̄s vitu-
pabiles sic aliq̄s laudabiles. p̄fertim ferui-
das r̄ sublimes q̄nq̄ cessat inducere. si in
deteriore exitū. eas versum iri cognouerit
Utpota si parere sibi. si frenum suum pa-
ri postea recusat. Non enī p̄ntia tātum
mō spectare satis hz discretio sed rerū exi-
tus prudēt ipsa metit. Nihil qdē subli-
mi⁹ sed nihil piculosi⁹ r̄ tentatōibz magis
expositū / q̄ ambulare p̄ viā affectōis amo-
rose dū vehementiā in se hz. sic amor vti. 3
d. r̄. vehementissima est passiō. **P**ostre-
mo placet ipsi discretōi. sobria mens r̄ mo-
desta. si tñ sollicita est ambulare cum deo
suo. p̄ viā mādatoz suoz. r̄ hoc via regia.
a patribz trita. tanq̄ si iumentū sit apd̄ de-
um. tanq̄ p̄trea sit asina quā agitāt iesus
in burlm. Plus inq̄ placet tal̄ qdā rudis
mens. r̄ arida terra sine aqua / q̄ si reiecto
freno discretōis / q̄reret ductu p̄prioz affe-
ctū in mirabilibz sup se p̄rupta mōriū
p̄replatōis. p̄ alta r̄ sublimis sapie. p̄ desi-
deria flāmantia q̄bz accendit felicitē qdē si
discretōi sp̄ in bescrit / saluare se in mōre et
illic / despectis imis iubilare deo / in deca-
cordo psalterio. cū cāico in cithara r̄ cuz
p̄pha abacuc dicere et snia. sup excelsa mea
deducz me victor i psalmis canēt. **F**init

Carmen ad Petru

de alyaco **L**ameracen Cardinalē quō bec
vita quoddā somniū est.

Petre quē totū fronsis repleuit
Somniū cur nō miserā vocem?
Pluriū vitā. an caret sopore
Lor vigilantum?
Non caret / nā quas aliunde somni
Tradimus causas / nisi q̄ recludit
Dissa de corde cerebri meatus.
Fumida nubes?
Quis r̄ quantus varius frequensq̄
Fumus occurans modo vel recursans.
Occupat sensus vigiles abintus
Idola turbans
Ebriz testes / varijs homo fit
Ebrius causis / prout appetentum
Passio sese / vehementer alto
Lorde profundat.
Honne vesano furiūt amore
Plurimi sic dat odium vel ira
Liuoz aut zelus vel opum cupido
Gloriayana.
Error hinc in vi stolidus resultat
Estimata / species quod intro
Res quasi veras capit / ac ineptum
Iudicium fert.
Somniās crebro vigil esse credit
Disputat versusq̄ facit / reflectens
Se super / dicit vigilo nec erro
Somniculosus.
Soluatur somnus quid eam sefellit
Conspicit / vultis simili carere
Deliramento / viciosa primū
Passio cedat.
Vana virtutum simulacra fingit
Passio / nunquā bona / indicatit
Fert suam p̄uauis frenesim / videbit
Liber ab illa.
Liberat clamor / melius monentum.
Soluat letargum / reuerisa cessat /
Pena si detur / sine vel furoris
Tempora labi
Fortis humane miseratus esto
Suavis interpres / ratio vigore
Seruat in paucis / habet hinc minorem
Culpa reatum.

ExPLICIT.

Incipiūt capitula
huius opusculi de monte p̄templatōis

Causa quare de materia tam alta
 cōscribit gallice potiusq̄ latinez
 simplicibus et illiteratis poti⁹ q̄
 doctoribus.

2 **L**iteratura magna sciētia non est
 omnino contemplatiuis necessaria

3 **D**eduoibus hominū generibus q̄
 habiliores sunt ad contemplatōem

4 **D**eduoibus modis contemplatōis
 vno in sciētia. alio in affectu.

5 **D**e magna differentia inter sapiēti-
 riam et sciētiā.

6 **C**ex null⁹ deat dici sapiēs nisi sit bon⁹

7 **Q**uomodo simplices et idiore p̄nt p-
 uenire ad sapiētiā per exēplū a simili

8 **Q**ue sunt opera per que deus perfe-
 ctius cognoscatur.

9 **C**ontinuatio breuis seu epilogus
 predictorum.

10 **C**amor dei principium est et finis
 vite contemplatiue.

11 **Q**uōd amor mūdi pri⁹ est remouend⁹

12 **Q**ualis sit pena in dimittēdo amorē
 rem mundi.

13 **Q**uomodo aliquis possit amittere
 amorē mundi per exēplū ostenditur

14 **Q**uōd legere aut audire sanctorū aut
 sanctorū vitas prosit ad contemplatōem.

15 **D**e angelorū suffragijs et aduersitatibus
 atq̄ generibus aliquorū hominū p-
 speritatem vel aduersitatem habentium.

16 **I**ncipit loqui de scala cōtemplatio-
 nis dei cuius tres sunt gradus scz humi-
 lis penitētia. locus secret⁹ cum silētio. for-
 tis pseuerantia vt beatus Bernardus po-
 nit super Cantic. cantic.

17 **Q**uomodo a labore actiue vite inci-
 pi debet vita contemplatiua.

18 **B**ratia singularis aliquibus colla-
 ta nō est ab omnibus imitanda. Et q̄ mul-
 ti oppositum facientes sunt decepti

19 **I**n quo cōsistit pfectio vite cōtemplati-
 tiue p similitudinē amoris mūdani declarat

20 **Q**ualis sit amor dei quem contem-
 platiuis habere debet.

21 **D**e secundo gradu cōtemplatōis et
 duro conflictu ibidem existente

22 **I**n quali statu sit cōtemplatiuis in
 secundo gradu contemplatōis.

23 **D**eduoibus modis silētij et solitudis.

24 **D**e naturali secreto.

25 **Q**uomodo corpus ptemplatiui de-
 beat ordinariz de impedimētis aduenientibus

26 **D**isputatio quomodo vita contem-
 platiua sit proficua et primo sibi ipsi.

27 **D**e profectu magno quem contem-
 platiui alijs afferunt.

28 **Q**uōd nō sit superbia tendere ad vitaz
 cōtemplatiuam ostendit per exēplū.

29 **D**e excellentia contemplatiui super
 actiuos.

30 **D**e necessitate gratie dei ipsi contē-
 platiuo.

31 **Q**ualiter anima in contemplatōe
 dicit eleuari super corpus et quodāmodo
 ipsum deserere et efficitur simplex et vnica

32 **M**emoriam libri magistri Richardi
 de sancto Victore de contemplatōe.

33 **D**e tertio gradu cōtemplatōis. et si
 multitudines quedam naturales.

34 **Q**uomodo fortis pseuerantia neces-
 saria est cōtemplatiuis declarat p exēplū.

35 **D**e impedimētis pluribus ne possit
 quis montē contemplatōis ascendere.

36 **D**e quibusdam ad huc alijs impe-
 dimentis in via ista.

37 **Q**uidam modi meditandi qui pos-
 sunt seruari in contemplatōe.

38 **D**e modo cōtemplandi quē beatus
 bernardus tenuit in principio.

39 **D**e alio modo meditandi per exem-
 plum mendicantis.

40 **C**ōmendatio istiusmodi cōtemplati-
 tionis tanq̄ securi vtilis et leuis.

41 **D**e modo seruandi in cōtemplati-
 tione fm istū modum.

42 **D**e tribus dei iudicijs an oculos mē-
 tis reuocadis pro materia cōtemplatōis

43 **Q**uō quidā deficiūt in pseuerantia
 forti et ideo in contemplatōe modicum
 proficiunt.

44 **Q**uedam imaginatio montis cum
 tribus tabernaculis siue habitaculis scilz
 fidei spei et charitatis.

45 **D**e tribus modis quibus gratia dei
 datur.

Prolog⁹ in tracta-
 tum eiusdē domini Johis de Berson Cā-
 cellarij parisiens. de cōtemplatōe et gal-
 lico in latinū translātū.

Capitulum primū

Causa quare de materia tam alta conscri-
 bit gallice simplicibus et illiteratis.

Item Irari nonnulli fortasse poterit ac querere proinde cur de materia tam sublimi. puta de vita contemplativa scripserim tractatum pntem/ id est simplicibus q. videlicet sororibus meis. ac etiam lingua materna gallicana. et non potius sermone latino. ipse scientia ampliori inbutis. cum ista materia ad illatos simplices non pertineat. Ad quod ego inquam. Quia enim in libris variis doctorum scriptorum de vita preterita subtiliter tractat. ut potest a sancto gregorio in moralibus necnon a beato Bern. sup cantica. Item a Richardo de sancto victore. et a pluribus alijs. ad dicta quorum eruditi scientis/ confugium facere possunt. idcirco talibus scribere talia supersedeo. Sed est secus de simplicibus illiteratis presertim sororibus meis/ quibus presentia conscribo de materia contemplationis. latinos sermones intelligere non valentibus. Et cum dicat apud quod mulier innupta et virgo. cogitat que domini sunt/ ut sit sancta cor porerit spiritu. que autem nupta est. cogitat que sunt mundi/ quomodo placeat viro suo. Id vult usque convenienter me consilare et scribere non posse iudicio dictis meis sororibus/ que dei gratia prout absque matrimonij vinculo vivere proposuerunt/ quibus quod ipse deo placeat re poterint eide famulando continere. etiam amandorum honorando. Nec eam me simplicitas ab ope illo retardare habet. cum scilicet intellectus sui capacitate/ velim pcedere. que in eis expecto sum. nihil incomprehensibile dicitur aut difficile.

Capitulum. II.

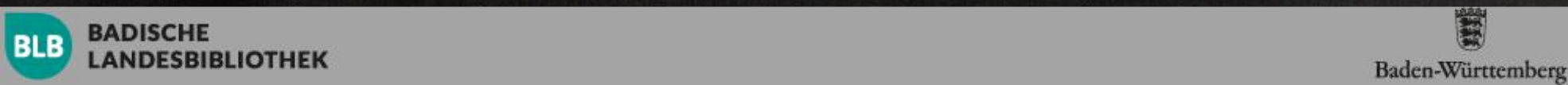
Literatura magna et scia/ non est omnino contemplatiuis necessaria. Quia autem copia scientie et litterarum eruditioque legis diuine ac sacre scripture. non modicum ad apicem contemplationis volare cupientibus prester amminiculum. nihilominus id ipsum interdum obest multum pluribus. non quidem ex se. sed occasione inflationis et scientie puenientis et accepte. Impossibile autem est/ ad veram contemplationem. alio itinere quam per humilitatem puenire. sicut dicit apud. Si quis in te viderit sapientem esse in hoc seculo. stultus fiat et sit sapiens. hoc est. intellectum suum humiliet. stultum se reputans respectu diuine sapientie. puta non valens comprehendere dei iudicia atque opera. Hinc est quod in contemplationis acquisitione/ pluri-

bus scientificis/ viam ad eam perueniendi nil tantum intercludit/ quam quod se humiliare dedignant. scilicet eorum intellectum occupando et summittendo misterijs redemptionis domini nostri. suisque factis tam humilibus et exemplis relictis. Et tamen per istud ostium quod tam humile atque bassum est/ non intras sur est et latro iuanus laborat. Sicut dicit dominus In vanitate sensus sui/ capite incedes leuato in magna scientie sui intellectus reputatione scientie sue. spernes inclinari efficiat/ ut putulus. nunquam per hostium illud humile poterit introire quoniam potius offendens abibit retrosum. ad instar quorundam domini nostri discipulorum. de quibus scriptum est quod abierunt retrosum. cum scilicet capere non intelligere nequerant de sui corporis misterijs docente. Quia de re etiam accidit quosdam doctissimorum optasse/ quod vix ad tantam scientiam nunquam puenissent sed potius permansissent in sua simplicitate/ quemadmodum matres eorum sine litteratura ratione scientie ex se quod scientia non esset. imo prodest multum per omnem modum/ eam recte bene humiliter et in dei gratia. sed puenit istud ex surreptione superbie sicut dicit apud quod scientia inflat. Accidit iterum secundum completionem ac personarum varietatem. Expimur vinum optimum obesse non parum. febribus laboranti. Sicque enses furibundo. qui quippe cum tali seipsum mactet Videmus etiam oculis egris. odiosas esse lucem. que puris delectabilis. dulcis et amabilis est. Sicut est de scientia. quod ipsa scilicet homini moribus inordinato atque indisposito. per abusum multum est damnosa.

Capitulum. III.

Qui ad contemplationem meliores sunt. Item dicit beatus gregorius vi. moral. sunt quidam naturaliter aut ex completionem vel consuetudine/ ad exteriora occupacionesque terrenas ita inclinati quod ad contemplationem se eleuare nequeunt multo autem habiliores reputantur ad vitam actiuam. Quod si ad oppositum niterentur. in magnos inciderent errores et blasphemaciones. Tanto enim deteriores cordis tumultus tolerant quanto eis licetius ad cogitaciones vacent. Ideoque tales in actiua seipsum exercitare debent. Alij vero mentis sunt tam tranquille et ociose. ut si eos labor occupacionis eccipiat in ipsa operis inchoatione succubant. scilicet delectabiliter viuunt in consideratione operum dei viteque celestis. et hec ruminantes atque

De p...
 O...
 ...

tota humilitate de sua salute meditantes. Et tales quantum valent mentes suas ab exercitacione immoderati operis abstrahant. Sepe enim qui deum contemplari quieti poterant occupacionibus pressi ceciderunt. Et sic tales in operacionibus exterioribus occupati plus deficerent quam proficerent. Sunt alii qui ex consuetudine aut per virtutem contemplacionis vel dei dileccionem excellentem aut certe eis a suis progenitoribus aduenit. ut scilicet habeant mentem habilem et quasi ambidextram valentes se modo vni modo alteri se tradere valeant quales esse prelatos decet. **H**oc accidit quandoque quod quidam clerici et litterati sunt de statu primorum condicione raliu. quare sequitur quod sepius ipsi errant si se nimis profundis cogitacionibus ingerunt. dimittendo operationes et exteriores occupaciones. Etiam euenit quod simplices persone et illiterate sunt de alio statu. et condicione alia. et tales secure perueniunt in solitudine. et semper aut frequenter cogitare de eorum salute sine alia occupacione terrena. **I**ta ergo videtis manifeste quod persone simplices non sunt repellende quincentia eis est bene scribendum de vita ista contemplativa. **V**idemus etiam et vidimus per experientiam in scriptis heremitis et in aliquibus se minis quod plus profecerunt in dei amore per istam vitam contemplatiuam quam fecerunt vel faciunt plures magni clerici. **R**atio. quia ista vita melius adquiret per bonam simplicem humilitatem quam per litteraturam magnam. Sicut dicit salomon de dei sapientia quod ipsa gradus cum simplicibus. et cum eis est sermocinatio eius. **I**deo precipit alibi. Querite deum in simplicitate cordis quia ipse est simplicissimus et reperitur per simplicitatem.

Capitulum quartum.

De duobus modis contemplacionis Uno in scientia. Alio in affectu.

Et pro pleniore satisfacione in ista materia. **S**idero quod vita contemplativa habet in se gradus et pres quartum vna est subtilior alia. **E**t est vna talis que inquiritur per rationes fundatas in vera fide dei natura et ipsius essentia et eius opera. **E**t valet ista contemplatio ad repiendum nouas veritates vel ad declarandum et docendum. aut etiam ad defendendum contra errores et falsitates hereticorum et infidelium. **E**t de tali materia non intendendo loqui ad presens. pertinet enim solummodo ad bonos theologos. bene in sacra scriptura

instructos. non autem ad simplices. nisi esset per inspiracionem et miraculose ipsis data. sicut accidit in apostolis qui erant valde simplices et sine litteratura et pluribus alijs. **U**na alia pars contemplacionis est que principaliter tendit ad dei amorem et ad sapiendum suam bonitatem sine magna inquisitione clarioris cognitionis quam est talis de vera fide que data est eis aut certe inspirata. **E**t ad hanc contemplationem perueniunt peruenire simplices persone. in dimittendo curas mundiales. et in custodiendo cor suum pure et munde. **E**t de tali loquor in presens. **E**t credo quod ista sit sapientia et contemplatio quam principaliter beatus Dionysius in libris suis de mystica theologia edocuit. et est sapientia excellentior et altior quam possumus habere in hoc mundo. que fuit ei reuelata per beatum Paulum apostolum. cuius ipse exiterat discipulus.

Capitulum quintum.

Magna differentia est inter sapientiam et scientiam secundum doctores.

Magna differentia assignatur doctorum sancti inter scientiam et sapientiam et principaliter beatus Bernardus. **Q**uia scientia pertinet ad intellectum et uenit ista soliti. sed sapientia ad affectum. **E**t ideo secundum nomen suum sapientia valet tantum sicut saporosa scientia. qui sapor respicit affectum desiderium appetitum et voluntatem persone istius cui inest. **E**t ideo potest in aliquo magna scientia et cognitio esse in quo erit modica vel nulla sapientia. **R**atio quia non habet saporis vel affectum ad illud quod ipse scit. **E**t de clarat per exemplum grossum. **P**otest enim aliquis cognoscere mellis naturam. quia audiuit aliquem de tali narrare sive loqui. vel etiam quod legit in libris de natura mellis. sine hoc quod quicquam mellis dulcedinem gustauerit. **I**tem medici cognoscunt naturam infirmitatum. et sepe melius quam ipse infirmus seu patiens. **S**ed quantum ad sensum doloris clarum est ipsos infirmos plus scire infirmitates. non per rationem sed per experientiam. **S**ic suo modo potest aliquis habere magnam scientiam vel cognitionem alicuius persone sine magna affectu amoris vel odij complacentie vel displicentie ad talem personam. **E**t ex alia parte potest aliquis capere magnam affectum vel complacentiam alicuius sine magna cognitione. **V**idetur ergo quod secundum hoc possumus concipere et intelligere posse esse magnam sapientiam in aliquo. sine magna vel

clara cognitōne. et clarā et magnam sciē-
tiam seu cognitōz. sine mltā vel mag sapiā

Capitulum sextum.

Nullus appellari sapiēs nisi bonus existat

Secundū ysum loquendi cōtorē/
dicuntur cōiter aliq magni clerici
theologi et phi habere scim vel sa-
pientia q sunt instructi in priā pte contē-
platiōis de qua locutus sum. Sed in tali
contēplatiōe videtur posuisse phi felici-
tatem vel beatitudinē humanā. Et hoc dis-
cere est minus rectū et est abusus loquēdi
nisi tales clerici habeāt cum cognitōe eos-
rum ardentē affectōem per dilectiōem ad
deū et ad hoc qd facit ad ei amorē. Et sine
tali dilectōe et caritate nō potest eē posita
ipsa felicitas in cōtēplatiōe. nec fuit vnq̄
intentio Aristotilis alia. sicut ego teneo.
Et qui aliter fecerūt sunt ab ipso aplo re-
prehēsi dicēte. q illi q dicebāt se sapiētes
hoc est habere sapiām facti fuerūt stulti.
Et cāz assignat Quia cū cognouissent de-
um nō sicut deū ipm glorificauerūt. nec si-
cut deū amauerūt. nec grates ei reddiderūt
sed euauerūt. et sic ergo possumus
videre quos veracit loq̄ndo dicere debe-
mus scientes vel habere sapiētiā et q̄s
non quantūcūq̄ literati exriterint

Capitulum VII.

Quomodo simplices et idiote possunt ad
sapiētiā ptingere per exemplū a simili

Cognitio vel sciētia q habet de deo
per verā et solā fidē sufficit ad per-
ueniendū ad talē sapiām sicut di-
ctū est p amorē dei et seruitiū et ei honorē
Et videt mibi q sicut dicit Aris. q sim-
plices pnt hē felicitatē credēdo hec que
phi testificati sunt de deo et angelis et pone-
re fm hoc cogitatōem suā affectōemq̄.
Per hoc cōcludo q xpiani simplices hnt
tes fidē firmā de dei bonitate et fm hoc ar-
denter amat. verius hnt sapiām et potius
dnt dici sapiētes q̄ quicūq̄ alij lrati/ xp̄i
stētes sine amore et sine affectōe ad deū et
sanctos eius et etiā plus placent deo tales
magis q̄ alij. Et quod plus est tales lite-
rati sine affectōe do displicibiles sunt. exi-
stentes sicut sal corruptū et sapiētes infas-
tuati. Et p hoc p exemplū grossum. Si
pater vnq̄ habeat filios duos quoz vnus
nihil scit de secretis sui p̄ris sed solū q sit

pater suus et q totū suū esse ab eo habeat. et
q̄ debeat eū amare et toto corde et ei seruis-
re et eū honorare et sic facit de tota sua affec-
tōne. Alter autē filiū multū sciat de secre-
tis p̄ris sui p reuelatōem a p̄re sibi factā et
de talibz scit loq̄ magnanimit et tamē non
habebit aliquā vel q̄si nullā affectōem dul-
cem et amorosam ad patre suū neq̄ ad ob-
sequium eius. Istis st̄tibz. pero q̄s illoz fi-
lioz a dicto patre pl amabit et pl honora-
bit et magis remunerabit. Non ei dubiū
quin primus. Et insup a patre suo ppter ta-
lem affectōem ad ipm habitā/instruet am-
plius. de secretis patris sui et de tota ei heredi-
tate. Scōs autē odēnabit p̄t suā ingrati-
dinē et maliciā. et p̄t ab usum cognitōis se-
cretoz sui patris sibi reuelatoz ab eodem.

Capitulum VIII.

Que sunt opa per q de p̄fecti cognoscit.

Care iā ondi (sicut mibi videtur)
nō frustra et impinent esse loquē-
dū simplicibz de vita contēplati-
na p introductōe eoz ad dei amorē et eius
de gustatōem et saporē. per sanctas dulces
et affectōes. sicut p spem bonā. timorem
sanctū. per ardēs desiderii. per displicen-
tiam et tristitiā offense diuine per peccm. et
sic de affectōnibz alijs. Et quantū ad hoc
cognitio vel sciētia lr̄az seu lr̄atura nō re-
quirit vltra plenā grossamq̄ fidē seu cre-
dulitatem. quāz tales simplices tenent de
deo et de sua potentia sapiētiā. et bonita-
te. de suis mandatis et misterijs generalibz
bus. de nostra redemptōne. de paradiso/
ac de inferno. Et non est exale. posse ad-
quirere sapiētiā huiusmodi de qua dixi
Testatur enim Guilhelmus doctor eximis-
us q̄ inter omnia dei opera. nullum plus
notificat et agnoscere facit deū suamq̄ bo-
nitatem. q̄ ista delectatio que cum spiri-
tuali placencia recipit in anima. cum ipse
deus eam secrete visitat/postq̄ se p̄ofun-
de humiliauerit/ ante eius maiestātē. Et
si ita est. immo q̄ ita est. patet q̄ simplex
illiterata p̄sona melius cognoscit deū/amā-
do eum et in anima sua eius opa recolēdo
sicut dictū est/q̄s facere potest quātūcūq̄
literatus et p̄hs p opa exteriora et p ratiōes
naturaliter acceptas. Cū dñs nr̄ ih̄s xp̄s
p̄ri suo gr̄as agit/q̄ abscondit hec alta my-
steria a sapiētibz et p̄udētibz h̄mūdi. et re-
uelauit ea puul. Exēpla etiā sup̄a posita

de infirmitatibus et mellis natura hec de clarant manifeste.

Capitulum .IX.

Continuatio seu epilogo dictorum sub breuitate.

Postquam mundi et rōez assignauī, quā ob causam modo gallice cōscribe rem simplicibus personis. scz vobis fororibus meis et dilectis p genealogiā carnalē et si deo placet plus p spūalem affinitatē. Nūc intendo descendere ad prosequēdū quod cōcepi. demonstrando vobis aliqūter et modo grosso iteryite contēplatiue illius q̄ ad vos pertinere p̄t. que pducere vos poterit sufficiēter ad verā sapiam et vestrā salutē. Quia (vt aug. testat) plures simplices absq̄ scientia opati sunt salutē eoz habēdo fidē spem et caritatē. alij autē euz sua sapiētia dimersi sunt in pfundū inferni. Dimittam igit̄ tales sapiētes se dāna re sicut dicit Bern. et nos tota simplicitate queramus saluari.

Capitulum decimū.

Amor dei principium est vite contēplatiue et finis.

Adit̄z initiū vite contēplatiue debet eē dei dilectio. hoc est. q̄ ei amore dimittat̄ vita mundana/ omnesq̄ cure terrene et occupatōes. se totū tradēdo ipsi deo. Secus autē faciēdo/ seipm̄ decipit. et sepe nō puenit ad finē laudabilem/ nisi se emendauerit. sicut sunt q̄ se tradūt religioni vel studio/ extra mundū. nō pro dei amore. sed ppter pigritiā. et sicte mūdi laborē subterfugiētes. vel propter h̄re vñ viuere. aut proptervanitatē et supbiā cupientes reputari magni clerici aut deuote persone. vel etiā ppter curiositatē. scz solū propter scire quēadmodū plures fecerūt phi

Finis etiā vite contēplatiue debet esse amor dei. hoc est q̄ p eius dilectōe et amore/ nitat̄ de bono in melius pficere et q̄ velit se abstrahere ab omni alio ope et occupatione. Et quod dico q̄ debeat se abstrahere ex toto ab alijs occupatōibus. hoc intelligo de terrenis p̄cipal̄t̄ de tali q̄ notabiliter impediret suam cōtemplatōem. Scio enim q̄ modica et t̄para occupatio aliqū necessaria est valde pficua/ ad vitā contēplatiuā. ad pigritiā aut etiā malā tristitiā depellendā. Predicta a plus affir

procurat
liber: mudi
vultus
vultus
mudi

mat indens plenitudo. i. finis legis scilz diuine est charitas siue dilectio Et ideo in lege dei que dicta est sapia vel theologia/ iste excellētor appellari d̄z magister. q̄ pl̄ amat deū. Iste etiā h̄ vitā p̄fectiorē statū q̄ nobilitorē. q̄ meli⁹ diligit̄ plus. Et quia vita contēplatiua conueniētor ē de se ad bñ amandū deū. sicut scola vel studiū vbi meli⁹ ista ars scz dilectōis adq̄rit̄. ideo vita ista pl̄ laudat̄ et approbat̄ in sacra scriptura. et a sanctis doctoribz et p̄cijs paliter p̄ verū deū amoris iesum xpm. qui istā dedit sententiā q̄ maria meliorē p̄t̄ degerit. Et que est ista ps. Certe q̄ illa sedebat ad pedes iesu et audiebat p̄ba illi⁹ et audiendo. de suo amore inflāmabat. Verū est tñ q̄ aliq̄s p̄ interdū in vita sua actiua plus deū amare q̄ ali⁹ facit in vita sua contēplatiua. et talis est magis p̄fectus. q̄ uis sit in statu min⁹ p̄fecto q̄ contēplatiua Et etiā talis vita actiua p̄fectior erit et bec q̄ uis de se sit in statu min⁹ p̄fecto q̄ contēplatiua. Et quo vltim⁹ p̄ illos decipi putātes vite contēplatiue finē esse solum scire vel adq̄rere nouas veritates. imo pot⁹ finis principal̄ eius est deū diligere et degustare q̄ bon⁹ et suauis sit ipse. Quā uis iste sapor seu gust⁹ vel attract⁹. aut spirituale illō sentimētū p̄ dici fore vn⁹ mod⁹. d̄z q̄ cognoscēdi q̄ amor ipse q̄gnitō est sic aug. testat. Que cognitō tal̄ est et ita secreta q̄ a nemine nisi eā h̄ntē p̄cipit. q̄ p̄ verba aut doctrinā explicari et demonstrari nō p̄ alteri. quēadmodū dici solet de infirmitate valida q̄ dolorē h̄nt⁹ infirmitatis nullus tam bene sentit sicut qui ista p̄mit̄.

Capitulum .XI.

Quo amor mūdan⁹ seu mūdi p̄rio ē remouēd⁹

Quiēs inchoaret scire ar. Quēd⁹ tē bñ amandi deū p̄ vitā p̄replatiuā. p̄rio et p̄cipal̄t̄ toto conamie laborare d̄z ad remouēdū amorē fatuū et contrariū. quē appello vocabulo generali amorē mundanū. Amor enim mūdanus iste est vt glutinū quoddā alas aīme spirituales impediēs. ne se in altū poterit subleuare. Est etiam sicut calx seu cenētum tenax forte pedes anime retinēs. ne libere valeat pertrāsire. Rursus comparatur iste amor catene similiter tenens et alligans animā ipsi corpi/ vt ab eo non se poterit elongare. in similitudine vnius visī

et quod p̄cipit et q̄

vel simet/cōtinue severtēris et girātis seu circumstantis columnā aut pilare cui alligata est. vltra transire nō poteris. **I**tem est sicut truncus quidā alligat⁹ simet. per quē inimic⁹. aīam ipam afficā tenet sem⁹ per. phibēs fugā et longiorē. quatin⁹ etiam am citi⁹ aliqñ fugientē reapprehendat. Similat in super cōpedib⁹ quib⁹ aues rapaces alligatē pedib⁹ deferuntur. Et sic pariformiter de plurib⁹ figuris q̄b⁹ cōparat.

Iste amor est regina illa pessima. q̄ cōstituit fundavit babylon ciuitatē cōfusiōnis et inimici infernalis in creatura hūana. Fecit enī amare semetipm⁹ vsq̄ ad cōtempnū et nihilipēsiōnē dei oīpotentis. Est itē terra mala sterilis et maledicta nō pducēs fructū q̄ntulūcūq̄ bonū. Est et cadauer phibēs coruū reuerti in arcā hoc est aīaz i hospiciū celestis paradisi. **P**ostremo gerit typū fatue mulieris in tantū garrientis et yulātis et tā horribile et strepitum excitātis per suas fantasias q̄s inducit i domū ipi⁹ aīe sine cessatōe/ q̄ ipa aīa cogitur exire propriū domiciliū et spīritus sanct⁹ qui esse debet exere hospes nō potest inibi habitare/ sed inde abcedit.

Capitulum. XII

Qualis sit pena dimitte di amorē mūdi.

Et quo amor mūdi seu mundan⁹ talis est sicut predixim⁹. et q̄ amor bon⁹ illuc peruenire nō valet vbi iste habitat. **P**ortet se ergo inde expedit et remoueret ipm⁹ totālī rumpē. et q̄s citi⁹ uitatē p̄fundere. atq̄ ab hospicio suo expellere. Sed heu hoc facere est multo difficili⁹ q̄ plures credūt. Et q̄lis pena sit. isti meli⁹ p̄cipiunt/ q̄ seipos a tali studēt alie nare/ q̄s ceteri q̄ de hoc nullū computū faciunt nec ad hoc nitunt. Sicut enim aīa cula q̄ cōstrictraz capta sit cōpedib⁹/ nō ipi⁹ cipit. et cū supsidet glutino. nō sentit se an nexā q̄ usq̄ recedere voluerit in de volare. Sicut in p̄posito. **I**nde accidit plāc⁹ et tristitia/ istis q̄ nouiter ad dei amorē cōuertunt. **S**entiūt enī ipsi dolorē et penā/ ml⁹ topl⁹ q̄ antea. **H**oc etiāz facit diabol⁹/ qz inimicus salutis tūc tales magis nitit retrahere. quē admodū cattus solet muri facere. cū nimis ab ipso se voluerit elōgare. **A**ut etiā sicut iuder aliq̄s captiuus suis a captiuitate sua fugitiuis. **T**ūc ei clientes suos mittit ad reducendū tales/ antea au

tē nō mittebat eos ad requirendos. **N**ō sic necessariū est/ q̄ verus deus amoris saluator: noster iesus x̄ps attrahat ad se aīam illam quā eē voluerit suā amicā et sponsam. instruendo q̄ in arte vere dilectōis et boni amoris. **A**tractōem at istā facit ipse/ varijs modis. **H**odo p̄ inspiratōem et secretis monitōes cordis interi⁹. sine alio medio. **A**liqñ p̄ mediū angeli. **S**epe at mediātib⁹ alijs hoīb⁹ tradētib⁹ doctriā et bonas instructōes. **I**nterdū p̄ magna bñficiā et dona diuersa. **Q**ñq̄s etiā p̄ aduersitatē et tribulatōem. siue sit ab extra. infirmitate. paup̄tate. aut ex alijs guerris. siue ab intra tentationibus varijs.

Capitulum. XIII.

Quomodo aliq̄s amorē mundi possit de serere/ per exempla.

Ancta aīa in canticis sentiēs in se grauitatem et durū iugū seu graue on⁹ terreni amoris. cupiēs appro p̄ inq̄re deo sponso suo et amico/ deprecā in hec verba **T**rahe me p̄ te. currem⁹ siml in odore vnguetoz tuoz. i. tue dulcedis. **E**t pari mō de⁹ oīpotens facit suis famul⁹ Ipse ei eis immittit q̄ndā dulcedinē. aut odorē. aut saporē internū/ vel gaudiū q̄dā dam sobriū/ vñā claritatē/ pacē/ dilatatōz mētis/ gustū/ aut etiā sonum sine sono. **E**t breuiter loquēdo/ est q̄dā attract⁹ et opatō et q̄dā motiū. q̄d fieri nō pōt nec verbo explicari/ s̄z sentit bñ. **E**t tūc ipa aīa deuota expedit se de ligamē et nexu hūmōi amoris mūdani. nec est tūc aliq̄d h⁹ mundi q̄d eā retardare poterit. nō diuitie. nō carnales delitie. nec cibi aut pot⁹ delectatō. nec lud⁹ nec ioc⁹ aliq̄s. **I**n mūdani hoīes pleni amore fatuo. multū mirant⁹ totū in derisu/ et subsannatōz ouertūt. et fatua putāt oīa facta hūmōi aīe a deo sic attracte. **R**ō qz vidēt ipaz/ ignere et derelinq̄re q̄ ipi amāt et bona valde eē iudicāt. **S**i rei veritate ipsi ignorāt quō sit aīe tali. et q̄d itra se sentiat. **V**idē maifeste q̄ si int̄ centū canes hñt q̄ tuoz venatici/ q̄ sentiūt ceruū quē ipi si nō videbāt nec etiā aliq̄ canes. statim isti q̄ tuoz venatici canes sentiētes odorē cerui post ipm curret/ eius vestigia insequētes. nec ipos refuare nec retrahere poterit ipe dimentū aliq̄d obstans. nec sepes. nec rusb⁹. nec riuus. nō lapis. nec etiam cibus in itinere obiectus. **A**lij autem canes nō

percipientes cerui odorē / p vestigia eius
aut q̄ nō sunt venatici sed ignobiles / cras
si / corroderentes forte cadauer aliq̄d / tales
nō insequuntur ceruū nisi forte ad modicū
spaciū. et hoc ideo quia alios vident curre
tes quatuor. ideo currūt z ipsi. Sed citi
cessabūt. tanq̄ seēt stupefacti de alijs q̄tu
or quare se in vanū currēdo verarēt. nō ei
sentiūt qd̄ isti / ipsi autē p̄tinue ad cadaue
ra corrodeda sunt intēti. ¶ Comparetis
nunc habētes bonū dei odorē de bonita
te. de gl̄a celi / istis q̄tuor canibz venaticis.
Alios autē mundanos nihil de dei boni
tate z gloria celesti z ceteris sentiētes alijs.

Capitulum. XIII.

Legere vel audire sc̄torū vitas / multum
prodest ad contemplatōem.

Sed etiā amorē istū mundanū / de
pellūt z remouere habēt ab hoīe /
sacra scriptura z sc̄torū exempla. lecta deu
tez audita z sedule recogitata. De quo tra
dere exēpla / nō est necessariū. sunt enī sine
numero / q̄tidieqz experimur in p̄sonis se
tradētibz ad vitā meliorē / salutēqz suāz
diligēter p̄santibz. ¶ Accidit sepe q̄ trīstis
frigidus aut certe tentatōnibus veratus
aliq̄s / accedit ad sermonē. aut ad alicuius
libri lectōem. z subito nec trāsibit hora q̄
int̄ verba que inibi audiet leget aut respi
ciet / ipse conseq̄tur leticiā quandā z sc̄m
calorē z a suis tentatōnibus liberatū se senti
et. ¶ Et cognosco q̄ repiens se induratuz
corde ad h̄ndā deuotōz si applicauerit ali
cui salubri doctrina aut vite alicui sc̄ti v̄l
sc̄te / satis facili sentiet internā dulcedinē.
z citius q̄ si nitere ad istā h̄ndā sine me
dio tali. s. q̄ simplr se daret ad cogitandū
de dei bonitate. Nec mirz fm q̄ b̄tus gre
go. de hoc adducit exēplū. Experiētia do
cet / qz solis rotāz ei p̄fectā claritatē intue
ri nō possum / s. ipm yidem in mōtibz in
quibz resplendet. simili mō percipiū dei
claritatē z e dignitatē in sc̄is suis v̄bi mi
rabilis relucet. ¶ Valēt etiā z opant ad ob
tinendā deuotōz istam / sc̄torū merita q̄z
dicta recitātur z deuote recipiūt. cū q̄bz
tali mō quodā mō loq̄mur. eoz scripta p̄
legētes. ¶ Sic ergo p̄z q̄ p̄ficiū sit sc̄torū
dicta z verba legere attēte vel audire. Posi
to etiā q̄ ex tali lectōe nihil retineat nisi p̄
tali hora. Non enī frustra z incōgrue d̄nis
nostre verba sua cibū appellauit anie. ¶ An

nō est mirādū fame spiritali deperire ta
les qui se a studio sacre scripture elongāt.
existentes macri z in deuotōne sua sicci.

Capitulum. XV.

De angelorū suffragijs. Et de generibz ali
quorū hominū prospera z aduersa b̄ntiū

Consequēter nisi nobis sanctorū
angelorū adesset frequēs auxiliū.
quis sufficeret euincere aut euade
re fraudes laq̄osqz inimici. Certe nullū.
¶ Idcirco angelo nobis i custodē deputa
to / honore magnū ac reuerentiā semp̄ im
pendere debem. lz etiā in locis sim⁹ pos
ti secretis z priuatis. nihil in honeste p̄pes
trātes quo ei p̄ntiā offendere possemus.

Sunt hoīes quidā nature tā laudabil
pleni gratitudine z recognitōe acceptorū
a deo q̄ in p̄speris eidē fideliter famulāz
mel⁹ q̄ i aduersitatibz. z tales ipse nutrit
sepius in p̄speritatibz. b̄ntesqz padisum in
hoc mundo z in futuro. Ratio. qz ex toto
corde z p̄fecto. nō cessant laudare deum et
grās agere de collatis b̄nticijs. Et ipse vide
tur z in veritate sic est / q̄ q̄ntulūcūqz dos
nū licet modicū z exiguū ab eo acceptū. sit
carissime z valde gratant accipiēdū. nō p̄
pter donū s. p̄pter eū a q̄ venit. s. tale donū
Recte sic fili⁹ bon⁹ in terra aliena positus
multū gaudet cū recipit q̄lecuqz iocale a
suo p̄re trāsmissum z care tenet. Esti a ca
su accidit / deū remouere b̄nticia sua a tali
b⁹ de quibz locut⁹ sum. statim permittēs eis
aduenire aduersitates. ipsi s̄nt hoc gratā
ter accipiūt tanq̄ a deo veniēs. z isto mō
sicut in p̄speris z sic de corde dulci oī tem
pore deū benedicūt z laudāt. De quorum
numero fuit b̄ntis iob fm suā historiam z
plures aliū. ¶ Sed z sunt aliū alter⁹ animi
z conditōnis / pl⁹ indurati z quodā mō na
ture asinine. q̄ stimulari volūt z tles mel⁹
accelerāt ad deū p̄ tribulātōes z aduersita
tes. q̄s ad se trahit de oī potēs sic m̄ pue
rū separātū ab ea. ¶ Vidiat ei per aliq̄s v̄l le
da p̄uerz sic clamās matrē ad eā reuertit
z lacrimās. Quē i vlnas suas suscipit ad
horās ne se decetero ab ea elōget. adijci
ens qz alibi nō nisi mala suscipit. Et i ver
itate loquendo nimis pauci reperiūtur /
q̄ sic viuacit z fundit⁹ ex toto corde certissi
me recurrūt ad deum z ad eius auxiliū
in vera et bona humilitate. quemadmo
dū in aduersitate faciunt cum se senserint

desolatos. nescientes ubi habere recursum nisi ad deum. et hoc specialiter quando non sentiunt dolorem illa hora. qui sit omnino impedimentum intellectus. quoniam potest converti ad cogitandum deum et seipsum. Et ideo convenienter respondit quidam sanctus vni divini gravato infirmitate. ipsum deprecanti quatinus deum pro ipso exoraret sanitatem impetrando. Quando inquit iste sanctus devotoz habetis ampliore et melior estis. an in infirmitate an extra? Cui respondenti quod in infirmitate. dicit sanctus. Et ego oro deum ut vos in tali statu conservet in quo melior estis. Et licet aliquis optet tribulationem transire cessante ab eo propter dolorem quem sentit ad penam sicut dicit apostolus. ipsa tamen generat et apponit fructum valde placabilem. Aidem in pueris scholaribus qualem profectum reportat per suas vapulationes et correctiones. quibus ad horam eis hoc sit durum. Et brevis loquendo non est aliquid quod sic vivaciter eradicat amorem istum mundanum a terra anime. quem ad modum tribulatio bene et patienter recepta et temperata existens. Et quod plerumque ab isto amore profectus non potest quod sequitur sine tribulatione ab extra adveniente. vel accepta pro voluntaria penitentia et carnalitate mortificatione nisi miraculose aliter factum fuerit et per dei donum speciale.

Capitulum XVI

Incipit de scala contemplationis dei. cuius tres sunt gradus scilicet humilis penitentia locus secretus. et silentium Fortis perseverantia sicut beatus bernardus super cantica tractat.

Ad pertinendum ad fructum vite contemplative et eius altitudinem. necessesse est scalam vitae sic ascendere. principium tres in se gradus continere. quos notare possumus penitentiam humilem. locum secretum et silentium. et forte perseverantiam. Inter istos autem gradus tres principales. plures sunt medii sed minus principales. per quos fit ascensus de alto in altum. et de virtute in virtute quousque pervenit ad summam arboris seu montem contemplationis. Humilis autem penitentia hec incipit. locum quietum et secretum cum silentio mediat. fortis perseverantia finit terminatque. Et antequam ad horum trium profectum descendam. per me imaginatio meliori intellectu et comprehensio aliquid vitae naturalibus et intelligibilibus similitudinibus. ad ostendendum quid nos oporteat facere postquam ad dei

amore profectus veniamus. Non enim sine medio de imperfecto ad profectum transire valemus nec subito quod repente sit summum et in virtutibus profectus. sed acquiritur ipsa in similitudine operationis naturalis. que procedit ab imperfecto ad profectum. Ignis enim videtur per fumum incipit. post hoc est flamma cum fumo. deinde ignis purus et clarus et lucidus in carbone. Sicut granum in terra seminatum primo putrescit secundo germinat. postea se levat extra terram crescitque usque ad maturitatem. Et planta transplantanda in terra sterili existens primo eradicabitur. secundo replantabitur et erit tanquam mortuus. postea viridescit et in altum succrescit. Suo modo est videre in aliis naturalibus per totum. Pariformiter volens vivere in vita contemplativa. in suo initio non potest habere profectum. quin potius oportet cum primo emittere fumum displicentem de vita sua perierit cum flere amare et seipsum turbare sine magna consolatione. postea veniet flamma amoris cum fumo tali. postremo amor purus sine fumo. In statu primo mortificabitur vita carnalis perierit. in secundo germinabit aliter extra terram. in tertio fructus erit profectus. Sicut modo in similitudine plante eradicabit talis de terra mala et sterili vite mundane. quod fiet cum pena magna et labore. postea replantabitur ubi adhuc leviter sustinebit gravitates. ultimatim vero erit radicata fortiter et profecta. afferetque fructum multum. Tres status istos convenienter quidam assignavit dicens quod in primo alius quis languet amore. in secundo nutritur. in tertio autem vivit amore. sicut patebit manifestius in sequentibus.

Capitulum XVII

Quod dicitur incipi a labore vite active vita contemplativa. Primo gradus pertinet ad contemplativa. per statum incipientium et imperfectorum est humilis possessio. penitentia mediante qua quis in se amorem mundanum cum desideriis pravis mortificat sicut mortuus illicitos et consuetudines malas. hec carne castigat domat ne rebellet anime. sed ei sit subiecta. quod facit per ieiunium. vigiliam et abstinentiam. afflictiones. lacrimas. gemitus et suspiria crebra. ac etiam per corporalem exercitacionem seu laborem secundum statum suum. Qui ei ante penitentiam aut sine labore humiliter repetere vellet vitam profectam contemplativa hic seduceret. et compareret volentem in vano saltem modo altum conscendere. Ideo dicit beatus

Breg. alijs sancti. q̄ vita actiua q̄ sita est in laboribz et afflictioibz corpaliibz d̄z assu- mi ante contēplatiuā tanq̄ aptas viā pro illa. **De** quo habem⁹ figurā in iacob qui seruiuit p̄ rachel rep̄ntante vitā contēpla- tiuā. prius tamē ei supponebāt lya ei⁹ so- roz p̄ quā vita actiua designat. **Et** q̄ tra- hitur q̄ iuuenes pleni adhuc carnalibz tē- tatiōibz et vicijs et etiā magni pctōres. qui multū tempis vite sue/male viuēdo dedu- perūt. non possunt nec debēt subito se tra- dere ex toto ad p̄fectiōem contēplatiōis. **Quare?** Propterea. cū ei crederēt cogita- re de deo et puras habere oīdes in secreto et ocio. citius ipsi tūc cogitarēt et abundanti⁹ ad malas suas inclinātes et peiores effi- cerētur. **Et** seneca in hac intētiōe dilua- det ne q̄s solus lōgo tpe demoret. **Et** oēs sancti et p̄bi p̄ter cām hanc ociositatē re- prehendūt. **H**ibilomin⁹ ipsemet seneca et ceteri sancti/laudāt solitudinē et ociosita- tem ad liberū deo seruendū. sicut fecerūt sancti heremite et alij plures religiosi bo- ni. **S**z diuersitas ista fm diuersitatē p̄so- narū est attendēda et mores varios eorum quēadmodū in gradu sc̄do declarabo.

Capitulum. XVIII

Gratia singularis aliq̄bus collata/ab oib⁹ non est imitanda.

Quibusdā ex grā dei speciali colla- tū fuit. vt in iuuetute sua/solitudi- ni et solitarie habitatiōi se ipsos traderent. quēadmodū scripsit b̄ndict⁹ legif fecisse. **I**p- se tamē in regula sua/p se illd nō p̄sulit. sicut etiā faciunt alij heremite et doctores. p̄ suadētes ne q̄s illud audeat attētare et ag- gredi. quia grā vna singularis alicui dona- ta/nō est oīno trabenda ad cōsequentiam seu nō oīibz imitāda. **Et** qui quōq̄ op- positū ausi sunt facere. s. q̄rere solitudinē et ociositatē sine p̄cedente labore et p̄uena bona instructiōe ac consuetudine p̄uersa- tōis int̄ societate/miserabilr sunt defrau- dati. **R**atio. volare ei nisi sunt anteq̄ eēt alati. et cōgredi bellū cū inimico immanis- simo/p̄usq̄ alios miores debellassent ad- uersarios sc̄z mundū et carnē. **Et** iō nō magnā habeo fiduciā in quosdā nostri- poris heremitas se dicētes magnū afferre p̄fectū sibi ipsi. **Q**uōd et sentiendū puto de se- minis in reclusorijis positis. **S**c̄it⁹ vos ipse sorores mee dilecte/quā necessitatem

sustinuistis vsq̄ huc esse i labore magno: (et forte adhuc ex vobis aliq̄ tali indigēt) anteq̄ potuissetis vos tenere in secreto et solitarias. et vos tradere oīno ad cogitan- dū de deo. in similitudine heremitarū et reclu- sarū. **H**abem⁹ enī et reclusorijū nō soluz in nemoribus locisq̄ desertis positum. sed vbiq̄q̄ p̄nt haberi vel exerceri ad de- clinandū mundū seu euitandū ei⁹ tumul- tum cū oīibz suis occupatiōibz et sollicitu- dinibus. **P**ropter ista igit̄ videt̄ in reli- gionibz bene ordinatis et institutis noui- tios et nouellos oneratos fortiter in addi- scendo/magnū habere seruitiū in labori- bus et vigilijs. ieiunijs et clamoribz et canti- bus. ad remouēdū p̄ ista cogitatiōnes. q̄s ad alia solitarij existētes possent habere. **S**ed tamē aliqui b̄ni expti in talibz peni- tentijs. et scientes tentatiōes/cogitatiōes prauas carnales deuincere. habēt despa- cio ampliori essendi in solitudine et absq̄ labore. **U**nde accidit aliquos talis exi- stere complexionis tā fortis et dure nature ad vincendū domandūq̄ cum labore ten- tatiōes suas/q̄ inhabiles sunt ad perfecti- nem contēplatiōis. sed oportet eos conti- nue occupari laboribz vite actiue. **E**t repe- riuntur tales multi tam clerici q̄ layci q̄s cognoui. **S**icut e regione seu a contrario est inueniri quosdam quibz vita ipsa acti- ua est graue onus et mirabiliter p̄ eam im- pediuntur. **E**tia accidit q̄ aliq̄s sit talis et tam bene in sua naturali complexionē or- dinatus vel etiam ex gratia dei speciali q̄ plus vna die proficiet se tradens conueni- enter ex toto contēplatiōi. q̄s faciet alius in toto anno. **H**ibilominus nō intendo: q̄ quis taliter se applicet vni vite/q̄ se nō debeat aliquādo occupare in alia/vel pl⁹ vel minus fm tempus et fm hoc q̄ ei pro- desse poterit. **N**ō enī debet se ita dare ad vitam actiuam quin interdū cogitare ha- bebit ad deum suamq̄ cōscientiam emen- dādā/ad confitendū et ad penitentiam agendam. **E**t ex parte altera nō sit ita de- ditus contēplatiōi/quin aliquando eti- am ei opus sit aliquid laborare. **E**t ideo semper in eadem persona. **M**aria est ne- cessaria cum **M**aria et **M**aria cum **M**aria vel plus vel minus vt dictum est. **T**alis tamē vsurpabit sibi nomen vite illius in cuius officijs plus et frequentius occu- pabitur.

Capitulum. XIX.

In quo consistit pfectio vite contemplatiue. p similitudine amoris mundani.

Congruum est aliquantulum declarare in quo consistat pfectio vite contemplatiue. anteqm ad vltima ora progrediar. Quamuis enim antea dixerim amorem dei finem esse huius vite. sic possit dici (vt mihi videt) qd ipse finis sit et esse debet omnium opationum. qz p dei amore debet fieri et ordinari quicquid facimus. Propter q ista cauz dicitur suu conditioes quasda vite contemplatiue. Veru no sufficienter nec quasi istas bene nouerim. sed de talibus loquor sicut cecus de coloribus recitando q sancti in suis tradiderunt scripturis. et hoc modicum qd sentire potui p longu tempus et experientiaz ac diligentia et cu dei auxilio. reliquu committendo potioribus et in hac materia expertioribus. Et ad facilius apprehendendum ad quales dei amorem pfectio vite contemplatiue pueniat volo ostendere per eius contrarium scz mundanum amorem. Illum enim multo melius cognoscimus. familiariorq nobis existit qm diuinus. Respicimus itaqz quid opetur talis amor mundanus in homine / profusus de in tali capto. sicuti amor argenti amor honoris vel dignitatis aut male carualitatis. Certum est q in tali homo primo languet. ppter desiderium id habendi qd soluz amat sic fatue. Postea taliter stabilit suam mentem / totum cor et intellectuz in isto. qd nihil aliud valet cogitare qm id qd amat. in tantu q sui obliuiscitur. pditqz omnem pudorem. nec est quicqz ipm valens retinere aut prohibere. non labor. no veratio. non piculuz. nec mors nec amicos consiliu. nec timor dei vel suoz iudicioruz. Siue talis dormiat / de amato somniat. siue vigilet. de nulla re alia curat audire vel loqui vel auscultare. taliter q pdit omnem rationem. efficiaturqz tanqz fatuus aut ebrius vel furibundus. Nihil enim est q talem hominem retardare possit aut impedire a tali amore vel q recusaret et euitare facere homo talis / vt soluz ad hoc pertingeret ad qd ipm amor talis mundanus sic inflammat et vulnerat. Obluiscitur etiam omne bonu presentis et piter vite future. intantum vt si interdum eidem a casu loquitur quis de paradiso. in ferno / aut morte. videtur sibi hoc somnium

vel vt fabula. Nec etia / quamuis modicum intra se retinet aut recipit spuales hmoi cogitationem. amor mundanus cito eam inde expellit qui inibi predominatur.

Capitulum XX.

Qualis sit amor dei quem contemplatiuus debet habere.

Exemplum statim datum / consideremus pari modo qd amor dei si esset talis in aliquo qd faceret ipsuz ex toto seu omnino contemnere mundum et eius obliuisci sicut mundanus amor facit obliuisci deum. et qd esset ita fortis ac ardens sicqz radicans in corde eius / q nec possit nec sciret voluntarie et sua sponte seu libere / alibi cogitare. nec timeret pceptu seu no curaret vituperia aut increpationes psecutionu. nec etia de ipsa morte metuit ppter istum amorem dei scz et qd omnia visa et audita huius mundi ad memoriam duceret. et videretur sibi tanqz somnium et quedam fabula et p nihilo reputaret respectu dei et glorie sue. Et breuiter iudicio mundi haberetur vt stultus et ebrius ideo q ea tam modicu que huius mundi sunt curaret. et adhuc minus qm alius de deo cura e. vel paradiso scz qui in amore mundi sunt absorpti quod amodo. Tunc dico qd iste esset pfectus dei amor ad quem tendere debet aliquis p vitam contemplatiuam. Et in statu talis amoris iam dicti / aliquis diceretur mortuus et crucifixus mundo. ppter hoc qd nihil sit eum retinere valens et viuere deo. essetqz huius seculi vanitatis dormiens et eternis bonis iugilans habereqz sensus suos omnes sui corporis tanqz clausos dormientes et obstructos ad omne qd fit per homines huius mundi. sed a pertos gaudijs sanctoru et sanctoru. Et hoc est qd doctores facti dicunt figurati. vt cu moyses deo loqui voluisset nubem obscuram idem intrauit. representans volentem habere dei amorem introire oportere nubem obscuram. que eum obliuisci faciat nec videre nec percipere ad mundu istum pertinencia. Et quo pot adquiri amor iste hoc intendo consequenter aliquo modo demonstrare. qz hic e finis vite contemplatiue. et qd illic puenit / iste iam ascendit ad montem vbi cu discipulis suis tribus xps se transfigurauit. Ille loquitur deo in figura moysi quia leges ipfaz recepit. Ille rapituz est in spiritu vel

Ba

potius supra suū spm̄, ille habet cōuersati
onem suam in celis. ipse uiuit amore. ipse fe
liciter ardet delectabiliter et placide sine fu
mi obscuritate. Sed heu heu q̄ paucis ista
gratia aduenit et ad modicū tempus durat
q̄ diu quis degit in hoc exilio.

Capitulum XXI.

De secundo gradu contemplationis et du
ro p̄fectu inibi existente.

Modo ad secūdū et tertīū gradus
ducētes ad istā que dicta est con
templationē/accedamus. Post
q̄ p̄sona deuota in uita actiua
uisitata fuerit. et corpus suum/p̄ p̄niam hu
milē in seruitutē spūs redegerit/ad minus
saltē in maxima p̄se si nō ex toto. ac amor
mundanus eides displicuerit. licet eaz val
de vexauerit. talis p̄sona tunc erit tanq̄
languida. Nō em̄ uult recipere p̄placētī
as seu delectationes et p̄solationes quas ha
bere possit ipius mūdi. nihilominus tamē
adhuc non habet sp̄uales placētias seu de
lectationes quas desiderat. Et ita sustinet
feroces insultus sepi⁹ duos et graues cau
santes sibi penā mirabilē ad uincendū. et
modicum uel nihil recipit consolationis.
Ibi certe est fumus obscurus. multum
offendēs sine igne. Hec ē eradicatio plāte
alibi plātade ubi adest gradis uolētia. hec
ē occisio mortificationis grani seminati. hoc
est dicere de recessu uite prime ac carnalis.
ad pueniendū ad sp̄ualem. Deu q̄ aspera
uia hec ē ad trāseundū et deuincendū. quaz
multi incipiunt. s; cito uicti/ ad p̄suetudī
nes suas pristinas reuertunt. Alij autē sepe
cadunt. sepeq; seipos releuāt. sepe fugiunt
et sepe reuertunt. sepe desperāt puenire pos
se quo tendūt. et sepe spem reassumūt. Se
pe dicitur sufficit nobis ut alij uiuere sine b
q̄ ad altiora tendamus et sepe resumentes
sibi cor propriā delidā et tepiditatē redar
guūt et ita in seipis durum faciūt cōsistūz
grandēq; diuisionē. De quo? Certe uolū
tatis carnalis/cōtra sp̄ualem amoris mun
dani cōtra diuinū. Sed amor dei adhuc
est valde modicus et debilis. mūdanus et
fortis et potens. repugnatq; fortiter ne nū
dū suū seu hospiciū qd̄ habuit ab infantia
in homie/perdat. Et q̄ plus molestat. ipse
amor mūdi/ oculis cernitur corporis/ et se
titur dulcis esse ad retinēdū. amarus uero
ad p̄dendū. Amor autē dei cōtra nō uidet

et sentit durus ad adq̄rendū et dulcis ad di
mittēdū. Ecce certe durū diuortū seu p̄u
tio. s; in dei noie nil tam durū qd̄ p̄mpta et
bona uoluntate. q̄s nō posset exuperare et
uincere p̄ diligentem labōrē et spem bonā
in futuro melius habendi. s; m̄ sponsones
affirmatōesq; q̄s tam recipit ex sacris scri
pturis q̄ p̄ istos qd̄ hoc pedagium seu uia
istā p̄currerūt expti omnino et p̄bati in ma
lo de hinc in bono. q̄bus meruo fidemūz
straz firmiter tradere debemus.

Capitulum XXII.

In quali statu est cōtemplatiuus in secun
do gradu cōtemplationis.

Post hoc duellū et hunc languos
rem/incipit quis ualescere me
liusq; habere. Non enī tam gra
uiter et difficulter potat carere
amore mundano q̄ antea. q̄s q̄ adhuc nō
recipiat magnā placētīā seu cōsolationes
et delectationē in amore diuino ad quē ten
dit. Habet autē se tanq̄ inter duos statūs
non omnino nec ex toto mortuus mundo
nec etiā totaliter uiuēs deo. Et ibi in statu
tali/p̄t dici mori amore. Nō enī sentit ut
antea/dolores salutaris sue infirmitatis/
q̄s senserat mortificando uitā suā carnalē.
Sed etiam adhuc nō est uiuificata seu re
suscitata/ad recipiendū p̄solationē amoris
sp̄ualis. Et in tali statu/p̄t ascendere in se
cūdo gradu scale contemplationis/ quē ap
pello locū secretū et silētū. q̄s uis enī antea
poterat quis locū q̄rere secretū et solitariū
ad exorandū deū/ et de sua cogitare salute
nō tamē erat securū se illic totaliter tradere
frequētius/ p̄t causas sup̄ius assignatas.
Sed hic p̄t se audacius exponere ad sol
manēdū et niti ad adq̄rendū uite contempla
tiue p̄fectionē. se figendo in amore diuino
taliter q̄ sui oblitiscat ac alioz/ uertendo
oūno et ex toto anime sue uultū sp̄ritalē ad
sp̄ritalia et auertendo eundē a materialibz
nisi quantū tales p̄sint ad amandū et adiu
uāt ad p̄gnoscēdū sp̄ritalia. Et q̄ i isto sta
tu uideat/ uiuaciterq; sentiat h̄ qd̄ sapiens
eccl̄s dic̄. Vanitas uanitatū et oia uanis
tas. et q̄ nihil sit in quo se reponat nec des
lectationē accipiat aut p̄solationē. nisi in
ultimo et optimo suo bono. in fine suo res
cto et felicitate q̄ est deus et se in illo p̄tinuo
moueat anheletq; ad deū tanq̄ lāguida in
cendio amoris q̄ usq; eū teneat. ad quē sic

tendit. quæ ad modum lapis extra locum suum proprium existens tendit super terram. quæ locus est ex quo gravis est. et ignis tendit in altum. ut prope leue sursum quousque ibi puenierit.

Capitulum XXIII

De duobus modis silentij et solitudinis.

Ecce statum diuersitatis et conditionum et varietatis hominum pro quilibet respice locum sibi secretum. ut inibi in pace quiescat et in silentio. Verum in est quod principale secretum et silentium haberi debet ad intra in anima magis quam ab extra hoc est quod anima excludat a se et habitatio sua omnem curam humanam mundanam. omnemque cogitationem vanam vel nocivam. et quousque eam impedire prout ad illuc pueniendum quo tendit. Accidit enim quod aliquis sepe corpore solus sit ab hominibus segregatus. nihilominus tamen per fantasias cogitationes et melancolicas patitur et suffert grauissimam onerosamque societatem in semetipso. que fantasmatum generat sibi varios tumultus et magnas collocutiones seu garrulationes cordis sui intellectus oculis adducens modo vniuersum reliquum. inducens enim nunc ad coenam. nunc ad foras adducens ei inde delectationes immundas carnales. monstrantes sibi modo choreas/pulcritudines/carnales et hominum vanitates. trahendo ad malum et peccatum. Quæ admodum confitetur beatus Hieronymus de seipso humiliter quod cum erat absque societate quilibet in deserto pro bestiarum siluestrium et scorpiorum/erat nihilominus sepe cogitatione se in choreis et in societate dominarum romæ. Fantasie etiam tales/faciunt animam solam existentem/irasci et litigare ad alterum absentem tanquam presens sit et iniuriari. postea ipsa reputabit argenti et mercabitur. sporas thesaurum validum. interdum ibi transuadabit mare per suas operationes et desideria. Hinc puolabit terram. modo erit in magnis dignitatibus. Et sic breuiter de solibus fantasmatibus et fatuitatibus sine numero. Anima vero talis ibi non est in secreto nec in solitudine/quis sola sit ab extra. Nec certe anima deuota/contemplationi vacans/sola est. quia nunquam minima sola est nisi quando ipsa sola est. Sed istarum solitudinum duarum absentia inter se multum differt. Anima enim deuota contemplatiua non est sola. quia existit in societate optima vniuersali et delectabili. scilicet cum deo et sanctis eius per sancta desideria. deuotas sanctasque cogitationes. Alia autem vitiosa societate valde damnosa vel saltem ei nihil proficua/anima seque ita inutiliter mente vagabunda.

Capitulum XXIII.

De materiali secreto.

Erunt tamen quæ ad beatitudinem secretum ac silentium ab intra in anima potest querere secretum et silentium ad extra. saltem mediocriter. si non ex toto. Et maxime istis proficuum est quod nodum usum habet nec sciunt seipos retrahere intra semetipsos cum ab extra societati sunt coniuncti. quod perfectio nis est et fortissimum. nec adquire tale nisi per longam bonamque consuetudinem. Aliquibus delectabilior est locus secretus memoris aut deserti. Alijs autem sufficiunt secreta caporum. Alijs ecclesiarum. aut certe suarum domorum. taliter inibi se collocantes ne videant alios nec ab alijs ipsi videantur. aut quia non est ibi aliquis alter homo. vel sic se continent et ordinant ad modum heremite. Tamen arseni ecclesiam ingressus. retro pilare vniuersum ubi neminem videret. nec videretur a quousque solitus erat se locare. Aliquibus sonus quantumlibet quousque etiam modicus siue hominis siue auicule siue carnis aut etiam locutionis. prestat impedimentum siue preplationis. Alijs quibusdam carnis ecclesie sepius non modicum prestat auxilium cogitandi ad ea que cupiunt. que ipsam libenter audiunt. Taliter beatus Augustinus de seipso confitetur quousque audiendo modulationem psalmodiarum aut hymnorum ecclesie in sue conuersionis initio lachrymis rigabat et cordi suo veritas infundebatur et ei multum bene fuerat pro tunc. Et propter diuersitatem talem generalis regula ad sciendum quousque locus ad secretum querendum aptior esset dari non potest. sed quousque hunc quilibet secundum gratiam a deo sibi traditam. et etiam secundum statum ei conuenientem in quo fuerit. queque potest continuare. aut in quo seipsum poterit exercitare sine nota erga alios quibusque conuiuit vel singularitatis vane glorie aut etiam ipocrisis poterit ei esse aliquis de statu tali aut in vita tali quousque ecclesiam sepius visitare non habebit. vel a tali nimis distabit. Breuiter ergo loquendo. ad beatitudinem leuius assuecendum est in propria domo/aut in sua camera si talis sola haberi poterit. aut alicubi intra eam. Et ad hoc consequendum multum faciet consuetudo ei aut complacencia et delectatio ibidem recepta. Rous mulierculam/cam infirmitatis coactam se in quousque camera pro tempore non breuiter continere. quousque vice mihi loquens. Nescio quid faciam inquit/cur perdidero hanc camerulam. non est enim mihi locus alius ad cogitandum deum. et ad meipsum/ita bene conueniens sicut iste. Nec oportet se attendere quousque habeat talis secreta solitudo aut etiam

secretus loc⁹ determinat⁹, sed vbiq̄ fuerit
sive in cāpis sive in villis/ sive in balneo
(quēadmodū tradidit chrysofost) ibi solum
se hō pōt recolligere ⁊ a mūdo subtrahere.
Et pdest sepe diuersitas ⁊ loci mutatio ad
delectatōez ⁊ recreatōez quam aliq̄s sic pōt
accipere. ¶ Nocturnū aut temp⁹ ad hoc cō
ueniētius est. qz quiet⁹ ⁊ magis pacificus
absqz tērationibz vane glorie mūdi.

Capitulum. xxv.

Quomodo corpus contēplatiui debet ordi
nari ⁊ de impedimētis adueniētibz.

Dicit doctor quidā exim⁹ guil
helmus/ olim pisciē. eps qz cor
poris debita ordinatio/ multuz
prodest ad firmā cogitatōez ali
cui⁹ rei hūidā. Et q̄libet corp⁹ suū in tali sū
tmat dispositōe/ quā sibi magis nouerit de
lectabile ⁊ expedientē. sive hoc sit geniculā
do. sive stādo. sive sedēdo. inclinādo appo
diādo. sive etiā iacēdo. Et est hoc intelligē
dū cū quis sol⁹ extiterit. poterit enī tūc sine
singularitate id agere. In ecclia enī optet
se alijs ⁊ formare. Subdit enī snialit⁹ qz ei
videt mod⁹ iste bon⁹ esse ⁊ pficius. qz se q̄s
rectū teneat supra brachiū sinistrū inclinā
do. Credo hūc hōcīpm experientia accepisse.
¶ Scio ⁊ aliū/ cui nulla dispositio ⁊ cor
poris ordinatio/ mai⁹ p̄stat auxiliū. sicut se
dendo inclinā⁹ supra dorsū ⁊ q̄si iaceat/
vultū versum tenēs ad celū aut terrā. Ali
quibz placet iret redire. qd interdū pōt esse
proficiū p̄ recreatōe aliquācula. Sed tri
nue ⁊ sepe hoc agere/ puto q̄eti aīe non mo
dicū fore impedimētū. q̄ tū q̄es sup oīa des
bet inq̄ri ad p̄tingēdū ad hoc de q̄ nra ē lo
cutio. Nec frustra dicit aresto. anima seden
do ⁊ quiescēdo sapiēs efficit. ¶ Sed ex q̄
aliqui/ spūs hūc ita leues ⁊ mobiles/ ac ita
ad mūdiālia opa inclinatos/ qz eis eēt par
us infern⁹/ esse sine societate vel se in loco
vno fixos ⁊ trinare q̄uis etiā hūc ad modicū
temp⁹/ ideo hūc/ modicū vel nihil pfici
unt ad vitā ⁊ tēplatiuā. imo ip̄s est meli⁹
eā dimittere ⁊ se tradere actiue. nisi tales cō
ditiones p̄ violentiā ⁊ suetudinis possent
q̄nqz deuincere. Nihil est enī qd p̄ laborez
⁊ diligentia nō possit supari. ¶ Sūt ⁊ ali
qui statim tēcā blasphemijs ⁊ alijs vicijs
ita horribilit⁹ qz vix sustinere valēt. exinde
incidētes interdū in frenesim. aut extra bo
nam fidē. efficiuntqz etiā melācolici tristes

et iracūdi. oīaqz ip̄s dispicēt. Agnoscentqz
tales p̄ experientia qz eis sit multo meli⁹ esse
in societate ⁊ labore exteriori. qz tunc talia
nō cogitāt q̄ eos sicuturbare possent. Et isti
sūt nō valēt ad ⁊ tēplatoez nisi ex grā sp̄ca
li. vel saltē ip̄a est eis durissima ⁊ piculosis
sima. ¶ Sūt itē aliī aut p̄ naturā vel grāz
aut p̄ ista ambo simul/ amātes solitudinē
solicitiqz de sua salute. desiderātes agnosce
re deū ac sp̄alia ista adamare. Non habēt
etiam nimis fortes vehemētēsqz carnales
motus q̄s vincere nō valerēt. Isti habiles
sunt ad tradēdū se vite ⁊ tēplatiue. ⁊ sp̄calit⁹
ter hūc cor dulce ac tenerū ad deuorōem
flexibile. Difficile est enī cor durū ad bonū
p̄tingere qd male habebit in nouissimo.
¶ Et accidit p̄tingere aliquē paulatī ascē
dendo ab actiua vita vsqz ad gradū sūmū
⁊ tēplatiue. q̄ tū postea reuertet descēdētqz
ad actiua. Qd ⁊ tēplatiue pōt in casibz duobz
bus. vel p̄ negligētia ⁊ fictionē. aut certe p̄
abūdantiā virtutis. tali mō qz p̄ suo libitū
vritatur vna vita sine alteri⁹ impedimento.
¶ Vel fm suū officū. Et statū talcm h̄e de
cet platos. sic qz sint vite ⁊ tēplatiue ita p̄
eti ⁊ in tali radicati qz descēdere possint ad
actiua. nō tamē descēdo oīno ⁊ tēplatiua
Quēadmodū angeli ad nostrā custodiam
deputati hic inferi⁹/ ⁊ tēplatiue semp vidēt
tes faciē dei patris qui in celis est.

Capitulum. xxvi.

Disputatio quomō vita ⁊ tēplatiua pro
fit in primo sibiipi.

Propter tria motiua/ seu rōnes
tres inter alias. quidā mirant qz
aliquis se tradit vite ⁊ tēplatiue
Prima. qz ⁊ tēplatiui/ nō nisi sibiipi pro
ficiūt. Scda qz vidēt eis qz ⁊ tēplatiui nis
mis velint inq̄rere ⁊ sapere atqz nimis alte
volare. Tertia est. cū multi sint decepti ex
inde ⁊ effecti fatui ⁊ melācolici. ¶ Ad q̄s
rōnes tres (si saltē rōes dicēde sunt) breuis
ter ⁊ manifeste r̄ūdebo. sancti enī doctores
de materia tali abūdāt⁹ subtilius p̄fundi⁹
qz loquūtur. ¶ Ad primā rātoez respōdeo
qz aliq̄s vite ⁊ tēplatiue sibiipi pficit/ mul
to plus atqz diuini⁹. placetqz ampli⁹ deo/
qz p̄ vitā actiua. qd satis est. Nihil est enī
post deū/ a me plus diligēdū qz egomet. et
plus etiā qz totū residuū mūdi. ideo p̄dili
gendū est mihi placere deo. istaqz vitā acce
ptare q̄ sibi a ceptioz fieri possit ⁊ pōt qz

habere modicum meriti. vel forte ut alium lu-
crificare eum salvando. mei autem detrimentum
pateret me adveniendo. Et est huiusmodi intelligen-
dum ceteris paribus. et quod aliquis tam libere
posset uti una vita sicut et altera. Quod di-
co propter publicos officiales et platos. et ha-
bentes alias dignitates ipsos obligantes vi-
te active intendere. quemadmodum sunt etiam
mulieres maritate pueros habentes et fami-
liam gubernantes aut obligati suis servire
parentibus. Si enim homo pro tunc se tradere vel-
lent contemplationi ipsi se darent propter obli-
gationem qua ligati sunt ad alios proficiendum
essetque una mala tentatio et periculosa unum ta-
li ut dicitur est quod sibi delectabili esset se in-
tendere contemplationi. negligendo aut postpos-
nendo huiusmodi quod facere teneret. Et esset pro hoc
damnosus et noceret subditis et republice
De tali esset bene querendum et sabbatum contem-
plationis sue deridendum. Sed aliter est de non ob-
ligato ad servitium alios propter officium quod habet
vel non neglecto quod facere alios teneret.

Capitulum XXVII

De profectu quem contemplativi alios afferunt.

Consequenter ostendo quod persona
contemplativa multum etiam potest al-
teri. **P**rimo quod dicitur exemplum
bone vite. predicatque facto et ope-
re dei super omnia diligendum: et quod reliqua omnia sunt
vanitas neccuranda. Et hec non est modica
doctrina. imo de tanto provaleret quanto opera
plus comprobant esse sine fictione quam verba.
Ite contemplativi per devotas suas orationes
omnibus alios proficiunt. Et accidit sepe quod pro-
pter eorum mentis devotum faciet quibusdam medi-
camentis mundanis licet etiam mali sint tales
quoddam maculum bonum. puta pacem alicuius
regni vel consimile. quod nihil possumus sine gra-
tia dei speciali. quam cito boni contemplativi
impetrant a deo quam activi. Et sunt ipsi tan-
quam oculi corporis illuminantes et dirigentes
omnes operationes factas per membra cetera. Et si
oculi non laborant sicut manus et pedes non di-
cere oportet pro tanto quod in nullis serviant nisi
ipsismet. Tales enim contemplativi ordinati
sunt ad referendum deo et dirigendum omnium
aliorum opera non ita in spiritualibus illumina-
torum seu subleuatorum: quod ipsi scirent aut
possent semper omne quod faciunt ad des-
um ordinare tanquam in finem. **N**on dico
quod in casu necessitatis persona non debeat
dimittere suam contemplationem ad succur-

rendum alterius necessitati. Sed qui pos-
sit utramque vitam tenere insimul perfecte hic
esset melior. quemadmodum teneo beatum gre-
gorium ac sanctum Bernardum et ceteros fecisse. Et
qui bene preponderet qualis excellentia sit
anime et bonorum spiritualium erga corpus et
bona temporalia. hic clare cognosceret quod
plus potest toti ecclesie oratio devota unius
contemplativi quam faciunt centum et centum
vitam activam ducentes. ad succurrendum
aliorum necessitatibus corporalibus. Et mul-
to plus proficiunt quam se in mundo occupantes
non ut alios subveniant. sed pro suo proprio
modo laborantes et sepe in damnum alios.

Igitur dico quod si aliquis spiritu sancti in-
stinctu senserit se inclinatum et commotum ad
vitam contemplativam sectandam et hoc cognos-
verit. talis sine vituperio vite active pote-
rit abrenunciare. imo faciet hoc cum laude
magna premiumque non modicum inde acce-
pturus. Nisi forte per contrarium aliquis a
suo prelato obligaret obedire ad publicum
officium exercendum. vel etiam in casu ultra-
me aut urgentis necessitatis sicut dicitur est
Urgentem autem necessitatem voco. quando
verisimiliter aliqui perire possent nisi per
talem eis subveniretur.

Capitulum XXVIII

De non est superbia tendere ad vitam con-
templativam ut quidam putabant ostens-
dit per exemplum.

Non est dicendum quantum ad secundam
rationem antea dictam quod tendens ad fi-
nem contemplationis quem superius decla-
ravi. hoc est ad amandum deum summe ex toto
corde quod talis tendat nimis in altum. aut presu-
ptuose agat. imo aliquis aperiens ad hoc faciendum
et gratiam tale a deo consecutus deficeret et minus
bene ageret (ut videtur) si dei dono non uteretur
Et specialiter ecclesiastici et religiosi. quorum vita
ad hoc ordinata est. omnino sedare debent ad
vitam hanc potius quam ad aliam. Sicut et clerici. pro-
cipue quod theologici. aut certe eorum scia non ita
eis auxiliabuntur inde inflabunt. efficiuntque
vani vacui et superbi. **P**ropter sile exemplum ad
oculum. Erit in regis curia finitor quidam co-
que cui rex tale dabit gratiam ut potest facere eum
de volens suum camerarium. quod indicat ipsum ad
hoc sufficienter et sic placet sibi. Nulli dubium
quod si predicat famulum hoc refutat cum sue pigritie
seu gulositate dicens se malle permanere
Aa 3

cōtinue in cōgnā i officio scz sordido prio
ri. ipe vtiqz erit crimi abilis z rep̄hēibilis.
Sifr qui pōt famulari deo in statu excellē
ti/erit dānabilis si se occupare sp̄ voluerit
in minoribz. nec excusabit humilitate sed
imputabit cordis sui fictioni aut̄ depidita
ti. **H**ec dico qm̄ deficiūt z errāt/qui in cō
templatōe sua/nimis volūt inq̄rere. Sū
me enī talibz necessaria humilitas est. que
custos est z nutrit̄ ipius caritatis.

Capitulum. XXIX

De excellētia p̄tēplatiui/sup̄ actiuos.

Quantū ad rōnez ternā scz q̄ alī
qui tales p̄tēplatiui sunt dece
pti effectiqz fatui z melancolici
Rūdeo q̄ in actiua vita sifr plu
res sunt decepti. qz nō vtunt̄ discretōe req̄
sita ad bene terminādū inceptū opus. Hec
etiā omnibz est data gr̄a talis vinedi scz in
cōtemplatiua vita. p̄pter causas certas añ
signatas. sicut dicit ap̄ls. Quilibet bz do
nū p̄p̄riū a deo. vñ quidē sic. alter vero sic.
et iterū. Si in corpe vno oīa mēbra essent
oculū. vbi essent manū. **V**erū est q̄ mū
dani/p̄tēplatiuos leuiter iudicāt fatuos
esse atqz melācolicos. Nō enī faciūt quō z
ipsi. p̄tēplatiūqz oīa que isti mūdani carissi
ma tenēt. sed nō vidēt magnas p̄solatōes
ei sancta opa/sp̄ualesqz diuitias/q̄s adipi
scunt̄ p̄tēplatiui mūdū refutādo. z a se pro
cul expellēdo oēm auariciā. sup̄biā. omnē
īram z inuidiā insup̄ z vanitatē. que mun
danis sine mora p̄stant nō modicā veratō
nē. **E**t viuūt p̄tēplatiui in magna requie
pace p̄scie. qd̄ est bonū tale q̄ aliud ei p̄pa
ri neq̄t. locoqz occupationū mūdanz. su
per terrā in angustissimo loco z re modica
ipsi p̄tēplatiui occupant̄ in maiori z am
pliori loco ac negotio q̄ sit totū mūdū. hoc
est in deo. Quid p̄ hec velim dicere norūt
qui sunt expti. **L**erū est q̄ vita rōnalis
creature/versat̄ plus in opatōe intellect̄ et
rōnabilibz z in volūtaria dilectōe. **E**t ideo
veraciter z quasi soli totales/viuere dicun
tur. qui in p̄tēplatiōe nutriunt̄ cibo tali
atqz potu. z nō illi q̄ suas animas ac vitā/
nō plus leuāt ad celestia q̄ bestie. ipi ei co
medūt z bibūt. ipi lerant̄ z gaudent. rident
atqz leuitant̄ insistūt. ipsi sua corpa verāt
sicqz suo modo faciūt vt bestie. **S**z for
te obijciunt qz auxiliant̄ alios per labores

suos. Ita etiā faciūt equi z asini. z interdū
ampli. Quāqz hoc ipm̄ laudabile est. ei q̄
nescit z nō potest ampli. z qui implet hoc
fideliter ad bonū finē z intēionē. scz ad s̄
uiendū deo/ z subuēdūz alteri. **F**ates
or q̄ p̄tēplatiui in factis mūdanis non
sunt ita sapiētes z prudētes. quēadmodūz
actiui. Ratio. qz suū ingeniū z intēionē/
in talibz nō ponūt. vnde accidit eos iudica
ri simplices z insipientes. q̄qz eis modica
de isto sit cura. ad hoc enim sunt vocati vt
ap̄ls inq̄r z ad hoc nitunt̄ toto conamie. s.
reputari fatui/ vt sapiētes effici possint.

Capitulum. XXX.

De necessitate gr̄e dei/ipsi p̄tēplatiuo.

Ruertor igit ad priora scz ad gr̄
dū scdm̄ scale p̄tēplatiōis quē
dixi locuz secretū z silentiū. Des
clarauī aliquant̄ de secreto du
plici z sic de silentio. vno scz extra aiām. et
alio intra eā. Ipa vero p̄tēplatio tendit
ad hūcū nō extrinsecū sed intrinsecū scz
erētū atqz silentiū. Ad qd̄ p̄sequēdū p̄dest q̄
rere etiā ad extra (sicut dicit̄ est sup̄ 2a) solū
tudine z silentiū. **D**icit ergo beatus bern. qz
sp̄sū aie iesus xps̄/verē iud̄ est amicus.
nec libēter sp̄sūz suā accedit/multitudine
p̄ntē. q̄rit aut̄ esse solū. **O**portet igit aiām a
se oīno expellere oēs occupationes interi
et
exteri. vt scz solūmō intēdat ad recipiēdū
sp̄sūz suū. **E**t quo enī de ip̄e simplex est z
vñ. inq̄ri vult in cordis simplicitate r̄ni
tate. **L**oz aut̄ tale simplex nō est z vñuz qd̄
in tot ptes diuisūz ē p̄ curas mūdiales ma
las z vanas. **S**ed beu in q̄ntā miseria per
peccatū redacta est nobilis ipa aiā. q̄ in sta
tu prime innocētie/ ex toto z oīno ordiata
fuerat ad cogitādū de deo suo creatore. atqz
cōsiderare sp̄ualia sine aliquo impedimen
to z difficultate. qd̄ ipa/mō/ p̄ tantā penaz
difficultatēqz granata onere sue corruptō
nis pōt opari qd̄ est mirabile. qd̄ noscunt
optime qui ad hoc nitunt̄. **D**e deo meus
quid ē nūc qd̄ ipaz aiām in altum relcuare
possit. ponere in vnitatē. reducere ad sim
plicitatē. eāqz expedire de mari isto p̄cello
so tumultuoso atqz fluctuātū/ p̄ curas abs
qz numero. p̄ pb̄tāfias varias imaginatō
nesqz sine mora abūde scaturietes. **L**ere
hoc facere principaliter nihil valet/ nisi p̄
tus tue gratie. z huius maris magni z spa
ciosi motus mitigare quod intra nos est

Tu suscitatus egenus prostratus de pulvere vana
narum cogitationum. et pauperem erigis a sterco
re inordinatarum delectationum. collocas eos
in altum ut sedeant cum principibus. hoc est cum an
gelis atque sanctis. et ut eorum conversatio in ce
lis sit. Donum autem istud gratie. veraciter tribuit
solus inquirentibus ipsum diligenter atque ar
denter et ad hoc se disponentibus

Capitulum xxxi.

Qualiter anima contemplativa dicitur elevari su
pra corpus. et efficitur simplex et unica.

In intelligendum est / animam cor
pus deserere sine substantia cuius
in contemplatione rapta fuerit / sal
tem de cursu communi. sed per tunc
esse dicitur / ubi fuerit cor suum atque amor suus
sicut augustinus dicit quod anima verus est ubi amat quod
ubi ipsa animatur. hoc est quod ubi vita prestat
corpi. Et ideo dico. quod talis elevatio anime de
note extra mundum ac super ista corporalia usque
ad semetipsum / aut usque ad angelos. vel cer
te usque ad creatorem suum altius fieri non potest
si per forte sanctas meditationem vel arden
tem amorem. Tali modo quod talis meditatio
aut iste amor virtute sit tam potest / ut ipsa fa
ciat oblivisci vel cessare ab omnibus operationibus
bus alijs et fantasijs. sicut esset in sopore per
fecto aut somno. vel saltem si non ex toto. tales
cessant operationes / ipse tamen non potest corrumpere
extinguere aut superare meditationem vel
amorem ardentem supradictum. propter vigorosam
ei potentiam. Oportet etiam quod anima totaliter in
tali meditatione sit occupata et amore. ad hu
iusmodi sit omnino in se. nec de quacunque
re alia sit ei cura. nec ad alia respiciat. nisi
forte talia preteritudo non tamen ibidem pedem figen
do. sed quod in talibus non arretet sine mora fa
ciat. Et hoc fieri posse / experientia quotidiana
na in minoribus hoc manifestat. Affirmat
que idem aresto. in quibus. Accidit interdum ali
quod super re aliqua tam fortiter meditari. quod
nec aptis oculis intuebitur hoc quod ipsum pre
terit seu quod ante eum vadit. Sepeque in socie
tate cum qua sociabitur / plura dicent et coram
ipso exercebitur seu fient / de quibus nec aliquid
sciet. sed in sua forti meditatione perseverabit
ac si dormiret. Unde quibus de tali puerbium
istud commune solet adduci et dici. Iste ad
suos meditat amoros. Tale similitudo
dum raptus / percipiunt sepe studentes ipsi. alii
quid subtilitatis compilare molientes. Dis
tinctores suo modo facere consueverunt sic ego

teneo. alijque opifices subtilium. positi in ima
ginationibus fortibus. Recitaturque de phidias
dam nomine archimedes excellenti geome
tro. qui imaginaliter deliberavit facere in
genia subtilia ad bellandum et defendendas
vadendasque civitates. Unde accidit civita
tem quam inhabitabat dicitur phidias / ab inimicis
debellari. princeps autem exercitus precepit
ne antedictus phidias occideret. Sed a casu
quidam eundem suas figuras pertrahentem sine
scientiam geometrie repperit. quesivitque ab
eo quo nomine appellaret. ipse vero tam fixa sua
rum figurarum formationibus intentus extitit
ut quid sibi iste interrogans diceret penitus
ignozaret. nisi quod insinuabat eidem quod se non
impediret nihil aliud respondens. unde idem
circo vitam perdidit. Ecce quod fortis huius erat
meditatio. ut ob eius vigorositatem / civita
tis sue expugnationem non perciperet. atque nec
quidem inimicum agnovit ipsum occidentem.
Alius item phidias neades dicitur ad mesam
positus sepe comedere oblitus est. oportet
batque ne fame periret / famulam suam ad cibum
percipiendum ei manum conducere. De quo va
lerius hoc recitat / dicit ipsum solum anima
vixisse. corpe autem circumdatum fuisse tanquam re
ctranca et inutuli. Dicit exempla addu
cta sunt ad ostendendum quod anima imaginaciones
atque curas non proficuas a se potest depellere. ut
sublevari possit et ad sanctiora pervenire
atque conscendere. atque se taliter ad unitatem
simplicitatis deducere. meditatio solummodo
quod ad suum creatorem poterit pertinere. qui
ei est locus finis atque amor. quod vis illud fa
cere fortius sit atque difficilius. quam in dictis
exemplis ostensum est. Et hoc de tanto quoniam
to cogitationibus uti oportet spiritualioribus.
habereque meditationes magis extraneas
atque subleatas.

Capitulum xxxii.

Memoriam facit libri de contemplatione
Richardi de sancto victore.

Richardus de sancto victore / quem
dam edidit librum / in quo partes continet
tem. ubi multum subtiliter atque sine
profunda scientia / tractat materiam
ista. scilicet de contemplatione. dividens ipsam contempla
tionem in sex seu modos. Quorum modo
rum duo in imaginacione sunt positi duo in ratione
inter duo in intelligentia. Secundum hoc presertim do
ctor ponit tres modos celorum intra animam
et iuxta hoc quod ipsa anima cogitando seu

meditatio seipam vertit diversimode. scilicet aut meditatio corpalia q̄ sensibz percipiuntur exterioribz. aut ad seipam cogitando: aut angelos et eoz statū. aut certe ipam deitatem. Et p̄sertim dicitur Rich. in q̄nta prelibri memorati tradit quō contemplatio formatur seu diversificat modis tribz. Aliquū p̄ hoc q̄ ipa aia dilatat interdū amplius et quūqz plus elevat suū intellectū et quūqz per hoc q̄ ipa habet ipm scz intellectū sic alienatū seu oblitū. Declaratqz p̄ quē modū istud fiat et qualiter quūqz hoc accidit. adducens auctoritates atqz exempla scripturarū et naturarū. q̄ hoc fiat p̄ admirationem vehementē aut p̄ magnā deuotionē. vel certe per delectationē nō modicā spūalē atqz cōsolationē. Sed qz mee intētionis est loqui nō subtiliter sed rude et breuiter/ idcirco postpono vobis declarare noiati doctoris doctrinā/ quasi nimis subtilē. nisi forte in certis punctis subsequentibz et hoc mō capaciozi atqz vobis familiariori.

Capitu. XXXII.

De tertio gradu cōtemplationis/ et similibz tudines quedam naturales.

pp̄mota

Nunc restat de gradu tertio scilicet cōtemplationis differere. quē fortem fore baptisani p̄seuerantiaz. Cū adiutorio enī gratie diuine/ p̄seuerantia fortis ponit atqz collocat in altitudinē p̄fecte cōtemplationis. ordinatqz boiem in statu p̄fecto in quo pōt dici viuere amoris. Tūc enī recipit diuinas cōsolatōes amoris. nō sentiendo tribulatōnes carnis aut mūdi. De nulla enī re alia ei extūc cura est nisi deū amare. de ipō meditari atqz loqui. et p̄ ei amore fugit fatuas delectatōnes huius mūdi. atqz eiusdē mūdi aduersitates cum gaudio suscipit. Et ideo nō est qd̄ ei possit obesse seu nocere. Non p̄spitas. istā ei subterfugit aut certe ipam humillime suffert in magna gr̄atiāctōe. Itēz nō aduersitas hanc enī ardēter desiderat. sicut mediante qua deo adducit. et qua ipa deuota aia purgat et edocet. p̄ quā qz sponso suo ac amico iesu xpō similat qui plen⁹ fuerat tribulationibz. Recipit itē aduersitatē quēadmodū signū certū q̄ de⁹ oipotēs spōs⁹ ei⁹ eā diligat ep̄q̄ dignat sic se visitare et castigare. Et i statu isto/ aia deuota ardet dulciter suauiter atqz pure/ igne spūali succensa. recte vt carbo clarus et totus ignitus et sine fumo

sine crepitatione aut sine tumultu. Ibi est aia totaliter radicata in terra optima multum fructū afferēs. Ibi est destructa a moris mundani ciuitas et diuini amoris ciuitas p̄structa. Sed in nō est q̄ q̄diu hac mortali vita viuūt/ sine dono ac priuilegio gr̄e sp̄calis aliquis in tali p̄fectōis statu sp̄ possit p̄manere sine sui mutatōe. qn̄ pōt dico vsqz ad mortē de statu in statu variationē sepe et mutatōe fieri. Sed qui iam ad talē statū p̄fectōis puenit. talis diuitias in eo p̄manet et sepi⁹ q̄ alij immorat. Et si ipm quūqz ex cadere p̄tingit et labi ex eo. cit⁹ releuat in aliquē de duobz primis statibz.

Primus status p̄pat p̄ueniētē byemi. in qua vigeat quasi semp̄ frigus et obscuritas. Scōs silas tpi vernali. in q̄ p̄pter mutatōe nē gradē/ mō vigeat calor post frigus. mō obscuritas et post t̄pantia aeris. mō sol lucret. post habet tect⁹ occultat. mō pluit. post ē serrenū. Tertius stat⁹ equat estati calide. in q̄ quasi p̄tinue feruor est solis atqz aeris claritas. licet interdū veniāt pluuie et obscuritates. fortioresqz oriant̄ tempestates atqz horribiliores mutatōnes/ q̄ in qualicūqz t̄pe alio. Et tali mō/ p̄fecti cōtemplatiui/ sufferrūt p̄ t̄p̄tationes grauiorē alijs. et hoc aut p̄pter ipoz p̄bationē et purgationē vt in humilitate p̄seruent. vel certe interdum ad eoz p̄ditionē fm occultū dei iudiciū exigere eoz supbia et iniquitate. exēplo lucis feri creati in tāta pulcritudine sapiētiā et cōtemplatōe tam sublimi. Potest itē alit̄ prim⁹ status/ silari diei prime hore i mane qua claritas tenebris adhuc inuoluta cernit atqz mltū obscure icipit apparere. Sed cū d̄ hore tertie diei. Tern⁹ vero clare meri diei. Et sic de multis alijs figuris similibz et exemplis.

Capitu. XXXIII.

Fortis p̄seuerantia necessaria est cōtemplatiuis.

Qui absqz p̄seuerantia forti/ summitatē et altitudinē montis cōtemplatōis/ putat se obtinere/ aut p̄fectū h̄re calozē amoris diuini. talis p̄ueniēter assimilat̄ ascēdētī mōtē excelsū/ postea sp̄ descēdētī priusqz p̄tingat in sūmū. et hoc qz repperit qndā difficultatē aut impedimētū. Vel p̄pat volētī ignē accēdere vel succēdere in lignis viridibz aut putridis. q̄ cū nō statim accēd̄ it/ aut cū primo q̄

peipit nisi fumū vel modicā flāmaz faciliē
extinguibile/ quasi cōmor' recedit destruit
aut p totā domū pūcit/ spargēdo hinc inde
struē lignoz. **I**te merito ppat' p'fat' nō
potenti pacifice maturitatē grani sui semē
nati/ expectare. aut q' sua plācula inserta ē
re radices bene figat. ppter moraz aut peri-
culū v' difficultatē quā p'cipit talis. **R**ur-
sus gerit typū simee/ cupienti nucē viridē
de gustare. sentiens aut corticis amaritudi-
nem/ ad nuclei dulcedinē non pducit. Ita-
tim eam a se proijcit nō p'fuerans. **P**o-
stremo assilatur pigro militi. qui ante civi-
tatis obsesse captione pfectā/ tedio affect'
inde discedit. **V**idētis igit' q' taliter fa-
ciendo aliquis nō ptingit ad apicē mōtis
nec ignē habere poterit neq' blandū. Item
nec arborē. neq' nuclei gustū. nec etiā civi-
tatē obtinere. referēdo ista pūctis iā dictis
Sic similiter nō potest puenire aliq's ad
pfectionē cōtemplationis. sine forti perse-
uerantia.

Capitulū. xxxv.

Impedimēta plura/ ne quis montē cōtem-
plationis vsq' ad sūmū ascēdere valeat.

Temus adhuc modicū in vno
supradictoz exemploz cōsider-
antes factū volētis ad finē mō-
tis alti atq' pendētis cōscēdere.
Iste cōtinuē ascēdit nō redescēdēdo i bassuz
Dō si cū pausare ptingat. nō incipit p-
gressum suū a pede montis dicti sed a loco
vbi moueri desijt. Pari mō cupiens possi-
dere cōtemplatōis pfectionē nō debet quie-
scere aut seipm arrestare. q' pausare est re-
descēdere. nō p'gredi retrocedere inferi' est
Nec debet etiāz semp' reincipere a basso. sed
ynderecessit' z vbi dimisit. **E**t ppter istū
pseuerantie absentia. tam pauci repiuntur
qui ad pfectam ptingunt cōtemplationem
Quā cito enī quidā modum ascēdētēs sen-
tiunt penā aliquā z laborē/ credūt ipi pau-
sare. sicq' retrocedūt inferius. **S**unt au-
tem alij nō habētēs ordinē. z modum ascē-
dendi nō custodiūt. statim enī volunt salū-
re vsq' in altū. non incipiēdo a basso p me-
dium ituri. Bassum aut' seu inferi' huius
montis/ cōsideratio est suoz peccatoz atq'
defectuz. **S**ed repiunt alij collis suis
imposita habētēs grādia onera nec decipā
abijciūt. z nihilomin' sic se putāt ascensuz
ros oīno. **D**n' aut' istud ē occupatio mūda

na z fortis cogitatio inibi posita/ seu fixa q'
aiam aggrauat mirabilē/ faciēs eā sp ad se
reuerti z relabi si qū lenauerit se. **R**ursus
quidā p' mūmas volitātes corā se muscas
totū dimittūt. z ire desinūt vel redescēdūt
Dulce idē sunt volātes cogitatōnes. q' b'
aia in suo p'gressu neq'q' debet arrestari seu
impediri sed vltim' pcedere. fugādo istas
a se/ manu sancte indignatōnis. **R**epiunt
etiā alij tales muscas insequētēs. ad modū
pueroz p' papilionēs currētū. **I**te sūt
quidā q' latratu canū infernaliū statim ter-
rent. hoc ē cōcito sentiūt rētatōne aliqua z
turpē totū dimittūt. vel certe se cū tali occu-
pāt. nituntq' talē expellere z oēs hmoi ten-
tatōes z cogitatōes. q' sepe fieri nō potest
sed bene pnt pteriri scz eas nō curādo. expē-
plo pegrini q' ad quēlibet latratū canū nō
sistit pedē. cū sibi in via talis occurrit latra-
tus. sed cōcito gressu/ tanq' nō curādo iter
p'nuat z sic silent. **D**e quāto enī pl' p'siste-
ret ad se defendēdū vel ad eos p'pescēdum.
tāto ampli' latrarēt z iter suū talit' pderet.
Aliq' aut' nō extendūt sp manū dexteraz
huic q' eos in altū debet subleuare. imo res-
trahūt appodiātes p'fidētēs in multitudine
diuinitiaz suaz z sue fortitudis. ideoq'
nō mirū si hmoi cito labunt. **P**ropter hoc
debet hō sp extēdere manū suā ad auxiliū
diuine grē/ diffidēdo oīno de ppria sua po-
tētia. nō p'sumēdo se posse illuc puenire q'
rēdit p seipm. **I**te sunt alij q' putāt sta-
tim eē se in sūmo. cū m' adhuc sint bñ i bas-
so. iō ascēdere dissimulāt z dimittūt z sic di-
mittēdo retrocedūt inferi'. **A**liq' pcedūt
vsq' ad altū. sed statim efficiunt vane gl'iosi
seu gaudiosi. **V**idēt' ipis op' suū multū be-
ne pegisse z suā dictā bene fecisse. **N**ec po-
nūt diligētia ad ibi scz in alto demorādūz
Ergo tales p'cipitant' seu statim decidūt. non
ascēdētēs ita velocit' supi' sicut vellēt vna
alia vice. **V**el forte eis de' nūq' auxiliabit
ad illic ascēdendū. exigēte h' supbia coz et
ingratitude z abusu cōgnitōis habite qd
est horribile z cā nunq' p'sumēdi imo sp se
tenēdi in p'funda hūilitate. cū scz p'cipit q'
hō q' deo fuerat tam p'xim' atq' familiaris
in collocutōe sua z sic auicula q' p'struxisset
nidum sibi intra celū postea deijceret' vsq'
ad infernū sine reuocatōne aut reuersione
Debinc sunt aliqui qui cuz viderint se
modicū altius ceteris in monte isto. alios
aspernātur z derident inferius existētes.

qui iuste derelinquuntur a deo vt labantur
 quatenus cadentes agnoscant quod modicum a se
 metipsis possunt. Alij autem qui istum motum
 non nisi propter curiositatem ascendere volunt. et
 vt dicere possint etiam suum ibidem. aut certe
 vt secreta excellentia inquirant. aut propter solam
 placentiam seu delectationem. aut propter loci
 eminentis amenitatem. non autem vt deo melius
 placeant proxiimi. quod ei seruiant. honestius am-
 plius et magis merito. Et isti cito amittunt
 dei auxilium atque eius gratiam aut certe re-
 perunt se deceptos nimis dure turpiter atque
 miserabiliter. Putant enim se esse in monte dei
 cum sint in monte diaboli. Postremo est ali-
 quos inuenire nimis quod ratio dicat seu ius
 sit festinantes. nitentes prope suum ductorem et
 fortius quod vult idem. quod magna est fatuitas.
 Osa dei est ductor iste. sicut dictum est. Qui
 ergo non potest aut dignatur expectare spacium
 temporis pro motu gratie istius et auxilij iure eam per-
 dit. et alia vice ipsam pro libitu suo tam cito non
 reperit. Sicut e regione etiam est cum istis qui ad
 istam gratiam sequenda non sunt parati cum ab ea vo-
 cantur et monentur ad ascendendum imo refutant
 aut alibi vadunt aut certe verbo vel facto
 dicunt gratia vt adhuc modicum ipsos expectet
 et sic ipsa depulsa motu recedit. Oportet igitur
 continue stare supra sui cordis custodia
 ad imitandum visitationem diuine gratie. et pro-
 cedere secundum ipsius motum atque voluntatem nec ve-
 luti tardius omni tempore cum profunda
 humilitate indignum se iudicando etiam ad
 motus istius latere. quanto magis ad eius
 apicem ascendere. Per hoc enim de tanto trahet
 aliquid. Quoad modum rex pro potest volens ho-
 norare militem suum. de tanto eum libentius collo-
 cat superius vt sedeat cum principibus. quanto magis
 renitit ad hoc. et de tanto magis trahit et con-
 pellit. de quanto miles ipse plus humiliat se ex-
 cusatque. Super omnia enim dupliciter deo presumptio
 nec delectat eum modus volentium eum accedere
 re effrenate et sine timore quasi ad suum socium
 et sibi silem. sed debet semper custodiri.
 sancta et laudabilis verecundia. tremor et pa-
 uor atque timor cum confidentia sue benigni-
 tatis. Sine enim confidentia talis timor ni-
 mis esset culpabilis et impedimentum ascen-
 sus nostri montis. propter tremorem et tribula-
 tiones amplioris quam ratio exquireret seu quam
 iustum esset a timore concepta.

Capitulum XXXVI.
 De quibusdam alijs impedimentis istius viae.

Liquamur adhuc de alijs quibus-
 busdam obstaculis siue impedi-
 mentis. Sunt enim quidam qui
 a sinu suo. hoc est corpus proxi-
 mis verant. ita quod anima se de eo iuuare non
 valet. Alij autem nimis sunt repleti atque pon-
 derosi. infirmi et dormientes siue pigri. Hi
 mis enim diu exiterunt in infirmario aut in
 firmitate carnalitatibus. per questionem ex-
 cessiuam atque potationem aut vaniloquium.
 Suntque tales tanquam contracti. resoluti. pas-
 lytici et dormitantes. ideoque ipsos oportet
 curari a basso incipiendo scilicet per humiles
 penurias. Sed quidam sunt qui ascendendo
 vehementer patiuntur aliquando verbi dei fa-
 me spirituali cupiuntque post hec illud audire
 et legere. unde accidit quod legendo nimis se
 ipsos detinent. Recipiunt illic refecionem
 amplioris quam ratio exigit. seu imoderate. vel
 quam tempus requirit. in tantum quod sui ascensus
 initio obliuiscunt. nec ascendunt secundum quod cepe-
 runt. Verum est ex parte altera talis refecionem
 sepe fore proficua atque necessariam. et precipue
 in exordio. vel quando sumit mensuram. semperque
 consideret homo suum ascensum. hoc est quod in lege-
 do plus querat deuotionem quam scientiam. Rur-
 sus repugnant alij recalcitrantes atque saltantes
 contra stimulum ipsos pungentem ad ascendendum
 in altum. hoc est qui fugiunt nimis tribulatio-
 nem. Item sunt quidam non adhuc suffi-
 cienter instructi de itinere querendo seu in-
 rogando a scientibus ad habendum desuper consi-
 lium. sed abundantes in sensu proprio confidentes
 in seipos et semet in hoc docere volentes. et
 ideo oberant et sepe turpiter deficiunt. Sunt
 sunt alij non desistentes petere viam et in quere-
 re per studium ferues. ad tantum quod de hac in cas-
 thedris etiam sciunt loqui et legere. aliosque do-
 cere. licet ibi non fuerint scilicet in itinere tali.
 Loquuntur autem quod sic audierunt ab alijs. nec
 nituntur ascendere per illud quantumque. et ideo non mi-
 rum si tales inferius permancant semper. Non enim
 itur ibi per sola verba. sed oportet pedes ad opus
 mittere. Isti sunt quoad modum illi qui in pre-
 lijs exhortantur instruuntque alios ad fortiter
 bellandum sed ipsi ad tangendum manus non ap-
 ponunt. vel sicut qui alijs demonstrant itine-
 ra ad recipiendas elemosinas a peregrinis
 ipsi vero non vadunt aut non possunt ire per ea
 propter suam infirmitatem seu impotentiam.
 Sunt alij qui postquam iter suum arripuerunt
 per viam veram statim saluunt seu declinant ad aliam
 et hoc propter incostantiam eorum. aut quod putant

leniorem se inuēturōs. vel delectabiliorē. et sic nec quicquid ascendunt. neque comprehendunt. Sicut canes/ceruū agitantēs/eum nō venant. si modo post unū tunc post alium insequuntur. Porius oportet eos vestigia insequi primi. nec se circa aliquid aliud arrestare. qualiter solent agere canes ad hoc bene induci. Alij nō bene ad seipsos intendunt seu respiciunt. et ad picula itineris sui. sed iprouise et sine auisatione et cautela ponunt pedes suos. ideo ruūt de tam alto in tā bassum. Alij vero ascendentes retrospectiunt aut inferius respiciunt. et quō cito quis de basso eos vocauerit/totum derelinquunt. Qui de tanto redduntur inhabiles. quanto diutius inferius detinent. et inde difficilius et grauius reascendunt. quia mūdāna cōuersatio in loquendo aut aliud mundiale exercendo. non modicū impedimentū et retardationem generat. et in talibus nimis cor suū figens et seipm tradens huiusmodi/non velociter resiliens et discedens citius ad ascendendū iter suū. iste qui eiusmodi est. vsq; ad longū tunc causat sibi impedimentum magnū. Ideoq; in istis nō oportet morā trahere. nisi pro sola necessitate et pretereūdo ea. vel saltem q; si corpus inferius fuerit/sursus sint corda. Sed hoc his qui non didicerunt. est difficile. quia neque ancoram cordis fixam habent ad montē. nec cordas bone cōsuetudinis eidem alligatas. Interea sunt quidā qui cum ascēderint/nunq; putant se inde recessuros. s; illic persistere tanq; hereditario iure. Sed in suo casu deorsum/fragilitatem propriā agnoscunt. sentitq; tribulationē bene cōsiderantes tunc. quia diuina gratia ipsos ibidem collocauit. tenuitq; q; diu sibi placuit. et tunc discunt cogitare de inferiori per bonam humilitatem/existentes in alto. et econtra cum inferius fuerint/ iterum sperant. reascendere. habentes bonam patientiam. Oportet enī ita bene et plus in spiritali aduersitate sicut corpalī sc; rērationib; durisq; afflictionib; mentis que sine consolatione sunt et quales habere cōsueuerat. vel desiderat sic se immobiliter cōseruare. Postremo aliqui ascēdēdo expēsas faciunt nimis largas et excessiuas. puta per lacrimas et afflictiones. permittitq; facere opa sua necessaria. Et ideo misericors deus cū hōi gratiose agit/pmittēdo eos tēpib; certis decedere et labi inferi? vt sic illa facere possint

et cor ad que tenentur nō obliuiscant/et opando. Talia sunt impedimenta ad pueniendū ad montē cōtemplatōis et cetera sine numero. q; pphēdi atq; reduci pnt ad p̄dīcta. Ad q; vincēda et vitāda/necessaria ē fortis p̄seuerantia cum gradib; supradictis. sc; humili patientia/locoq; secreto et silentio.

Capitulum XXXVII.

Quidam modi meditandi/qui pnt seruari in contemplatione.

In legendo vel audiendo p̄dīcta/dubitare posset aliquis et petere. quē in sua cōtemplatōe modum obseruare debeat meditādi. Non enī itur ibi pedib; corpis sed spiritalib; qui cogitationes atq; affectōes sunt ipsius aie. Et ergo nō semp vnus et idē modus meditandi tenet. sed valde variatus. fm psonarum locoꝝ atq; tempoꝝ diuersitate. et fm gratiam dei/doctrinā vel scientiā quā quis habet. Unus vadit sic. alius vero sic. vnus atq; idem hodie vno modo incedit. crastina vero aliter. Cogitavi tñ/q; nō erit inutile recitare exemplariter qualē aliqui quidā p̄transierint istā vitā. Fortassis enī hoc p̄ficiet ad facilius intelligendū et reperiedū huius itineris introitū. Et recolo me quō scripsisse vobis charissimis meis sororib; plura ad p̄positum cōueniētia et ad sequentia. que nō resumo pro p̄nti. Magister Ricard. de sancto vict. libro s̄ memorato/tradit modū magis meo videre a p̄riatum et cōueniēte profundis clericis q; simplicib; qui bene generalis est. sed ad declarandum plixius esset. quare hunc p̄tereo et doctorib; relinquo. Hanc aug. libro cōfessio. dat modū quēdā/que cū matre sua p̄pria habuit. stans ad vnā fenestrā cuiusdā ortuli/nō multū ante obitū dicte m̄ris sue quē p̄posui in sequentib; breuiter tangere. Beatus greg. largissime in suis moralibus de cōtemplatōe loquit. ostendēdo pericula atq; p̄fectus inibi ec̄ntes Sed modū p̄ricularē intrādi vel illuc se locādi quē querō/non percepi. Beatus Hieron. inter alia scribit modū vnū ad virginē eustochium. qui est q; meditetur mortis sue horaz. qualeq; premium tunc receptura est. quomodo virgo maria cū filio suo Iesu xpo/sancti angeli atq; virgines/sibi obuiabūt ipsam suscipientes. cantantesq; canticum quod maria/moyse soroz/post transitum

maris ruzi/sicco pede filioꝝ israel cecinit
 Lantem scz dño gl'ose zc. Et dicit simili-
 ter ides beat' hieronym' de seipo/qualiter
 post fortes t'etationes/ z crebras pectoris
 tunctiones, cōtinne in ploratibz z lacrimis
 querēdo dei auxiliū/sibi videbat societari
 angeloꝝ interesse ob magnā sue p'scie pacē
 et iocūditatē/ei post suā p'niāz z tribulatio-
 nem celit' a deo trāsmisam. **C**oncordāt
 omnes doctores cōiter in mō scz isto qui ē
 meditari infemi penas horridas, paradisi
 gaudia, sua peccata, atq; mūdi vanitatem
 Sed ego adhuc p'iculariorē modū in q'ro
Beatus bernar. pene in omnibz sermo-
 nibz sup cantica/tracat modū vnu, scz de
 spūali m'rimonio inter deū z aiām, quē q'
 dam doctor plus nouell' insequit, faciens
 inter diuinā sapiētiā z aiām/pariformit'
 quoddā m'rimoniū. Liber vero intitulat'
 borologiū eterne sapiētie. Verū quidem/
 modus talis est altus z subtilis, satisq; pi-
 culosus/sic loquendo/p'sertim a principio
 sue p'ersionis eū tenere volentibz. Ratio,
 cū enī tales nouitij estimarent meditari de
 spūali cōnubio, leuiter labrent in recorda-
 tione de spūali ad carnale matrimonium.
Nec ignoro in dicto libro quosdāz mo-
 dos alios fore tactos, vtpote cogitādo de
 iuene siue adolefēte morituro, nolēti v'
 non potenti penitere, similiter meditando
 dei iudicia, item cōsiderādo beatā virginē
 mariā in hora passionis dñi n'ri Jesu xpi.
 Qui modi boni sunt atq; cōuenientes, et
 p'nt ibi videri quibz placuerit.

Capitu. XXXVIII

De modo cōtemplandi/quē beatus bern.
 tenuit in principio.

Recitat beat' bern. de seipo/qlie
 in p'ersionis sue principio ppē-
 dit sibi op' eē q' b're deberet opa
 bona z merita/qlia ex seipo nequerat exq'
 rere z b're, idcirco puidit sibi habituz, se-
 lia ex meritis ihu xpi. Et ex tūc diligentiss'
 me meditabat/totā dñi n'ri ihu xpi vitam
 ab ei' p'ceptōe vsq; ascensionē, z ex oibz pe-
 nis z amaritudinibz ei' collegit sibi fasci-
 culū mirre, q' inter vbera sua p'mozaret cōti-
 nue, atq; hūc p' iugē memoriā supraposuit
 suo pectori intime p'patiēdo. **P**er quod
 p'cludo ipm beatū bern. suā cōtemplationē z
 ascensum in eadē incepisse meditādo assi-
 due dñi nostri Jesu xpi vitam, quē ad mo-

dū legit de sancta cecilia/quō euangelium
 xpi in suo pectore portabat, s. eius vitā me-
 morādo, z nō diebz neq; noctibz vacabat a
 colloquijs diuinis z orōe. **E**t doctor q'
 dam/in libro suo/de stimulo amoris intus
 tulato/istā materiā silt' tractat z spēalit' de
 passione dñi nostri iesu xpi, oñdens q' in
 ea omne bonum reperitur, z q' eadem passio
 scilicet/sit vie bu' p'uta cōtemplationis/ostis-
 um, volensq; aliunde intrare in cōtempla-
 tionē/ipse se seducit z decipit, z confirmat
 dictū suū auctoritate dñi dicētis Ego suz
 via veritas z vita. **V**ia, p' quā p'grediēduz
 est, veritas viatorē illuminās, vita eūdem
 nutries sustentās z remunerās. **V**itiā p'p'e
 fatus liber esset in gallicū trāslat', meo enī
 iudicio valde vobis fieret p'ficu'. **S**ūt
 autē quidā cōiter aliū modum nō tenētes
 sue cōtemplatōis, q's q' ad quēdam librum
 deuotōis se tradunt/vitā alicui' sancti aut
 aliud ad excitādā deuotionē plegētes/ fm
 materiā quā repiunt, quibz sp' necessarij ef-
 sent libri. **E**t ideo iste mod' sol' insufficient
 est, nisi hoc etiā assuefcerēt agere sine p'ntia
 charaz. **A**lij v'o faciēdo sua fuitia diui-
 na in ecclia, addiscūt z se exercitāt/cōtēpla-
 ri nitētes. Quāuis iudico istud esse multū
 difficile/spēaliter in principio, z posse per-
 tingere isto modo ad cōtemplatōis perfe-
 ctionē/propter labozē cantui annectū, nisi
 forte antea sint assuefacti tales/in suo secre-
 to/via cōtemplationis.

Capitulū. XXXIX

De alio modo meditando per exemplum
 mendicantis.

Nui p'sonā q' nō modicū p'fecit
 ad reducēdum suas cogitatōes
 seu recolligēdū in vnu/z ad sim-
 plicitatē, p' h' q' diligēt' seipaz intuebat fo-
 re pauperē/ miserabileq; creaturā, nihil se
 b're ex suo/nec q'q; posse adq'ere. **Q**ua ex
 causā medicare meditabat, atq; sic adq're-
 re bonoz spūaliū elemosynā a padisi cōci-
 uibz in talibz diuitijs opulētissimis atq; ple-
 nis, quos nosset largos miroq; mō carita-
 tinos existerē, ideo p'fata p'sona sub arbore
 q'daz loco secreto se collegit, i quo pro suo
 libitu atq; diuitijs ibidem meditari pos-
 se putabat. **C**onuertit itaq; se cor de tenus
 sine loquela/modo ad vnum postea ad
 alium sanctum, secundum sue deuotionis
 ministeriū/a quolibet elemosynā expetēti

do. apiendoq; suā necessitatē et indigentia exponēdo. sed et memorādo eoz magnam gratia atq; largitatē. depcādo etiā eos vt dignarent intercedere p se ad deū omnipotentē q; psonaliter pparere corā eo digna nō esset. **¶** Verū est dictā psonā in hmoi meditatōe plura sensisse impedimēta extra nearuz cogitationū atq; fantasiarū. ipa tū forti pseuerātia se arrauit. atq; in dicto lo/ co continuit inde non mouendo seu discedendo: quousq; quod q̄sūt inuenit. esset q; stabilita oīno in hmoi orōne. nec aliqd aliud intēderet. **¶** Per dies aut plurimos modū dictū cōtinuabat fueratq; interdum ad duas/ tres vel quatuor horas/ priusq; qd petiuit/ h̄re potuisset. scz suaruz cogitationū et affectionū vnitatē atq; recollectiōnem/ ad vnū tale quale dixim supra. Et p modū talē quasi semp puenit ad qd tendebat. qñq; tū citi. interdū vero tardi. pcepitq; dare verū esse dñi n̄ri ihu xpi pmissum. q; pseuerauerit pulsans perendo/ aperiet et. **¶** Potestis igit optime ppedere qñta fuerint hui' psonē desideria ardentia/ et anxia suspīria atq; gemitus/ erga sanctos/ mō ad vnū mō ad alterū. sp̄ali' ad eos q; festū tūc colebat. qñ absq; succursu et auxilio pceptibili/ pmisserat dictā psonā ad suos pedes puolutā/ ad tantū sp̄is spaciū permanere/ in bello cōtinuo/ suarū cogitationū/ tumultū nō modicū atq; in suo ascēsu impedimētū validū causantiū. nec p sancta desideria loqui pmittenti eisdē. Ipi tū tandē de eadē optime se q̄tabāt. aīe sue desiderii eidem tribuēdo. fm dei volūtate et ei' vtilitatē. **¶** Reperit itaq; dictā psonā/ hmoi exptā difficultatē/ sibi puerit ad pfectum. vt ex hinc disceret viuaci' et ardenti' flagitare. **¶** Vñ accidit q; se de cetero in sua orōne reperit citi' atq; q̄si sine impedimēto collectā in modū talem ad suarū cogitationū vnionē atq; simplicitatē. leuiusq; mō p dicto et ceteris/ bona consuetudine comite ad pdicta puenit. **¶** Et puto istū modum in initio guilhelmū parisiē. doctorē precipuū tenuisse. quē affirmasse legendo reperit q; paupes truciā atq; captiui/ ipsuz deū exorare docuerūt. **¶** In libris etiā eiusdem patet/ quē ad modū oratōez vni viatori paradisum adeūti pro impetrāda elemosina et auxilio/ pulcre compar. In quo pariter libro quasi p totū ad deū/ ad dominūq; nostrū ihu xpm/ et suos sanctos. sp̄alius

ad virginē mariā. rōnes adducit. quaten' auxiliē creature eis supplicati suāq; paupertatē allegāt. **¶** Loquit itē de corā iudicibus p̄ntatis. quō tales in suis petitionibus sint circūspecti atq; sapientes. **¶** Nimirum. tū mēt enī et piculū sibi vident iminere. Tali mō et nos imo et adhuc ampli' corā deo p̄ntati facere nobis multū expediret.

Capitulum .XL. **¶**

Comendatio istius modi cōtemplationis tanq; securi vtilis et leuis.

Istum modū inchoandi cōtemplationē/ cui placet sequi potest satis enī est securus simplex atq; leuis. **¶** Conueniēs etiā gradū bene primo cōtemplationis antedicto qui assignat humilis penitētia. **¶** Ibi enim nō aliud q; indulgētia peti atq; bene operandi tpe affuturo grā. item etiā remediuz cōtra plagas suas et peccatorū infirmitates varias. **¶** Ad qd nō parū/ orōes beati angelū/ mi/ diuersorūq; ceteroz sanctoz/ edite ad sanctos et sanctas/ pficiunt. **¶** Liber q; de q; pridē locut' sum rhetorica diuina intitulatur a guilhelmo p̄siē. **¶** Opilatus multū ad ista vtilis. **¶** Sup mō isto iniciādi cōtemplationē/ dudū optabā orōnē quādā fabricare/ in modū paupis/ panē suū ostiātū q; rētis vel indulgētiā q̄rētis et petētis ad instar incarceratorū aut certe ad similitudinem elemosinā petētū. nō quidē p seipis sed p in hospitalib; degētib;. **¶** Sepe enī aliq; de notionē suā p alio interpellādo reperit magis q; si p se deū exoraret ibiq; multuz pficit. **¶** Tenent etiā ad h̄ plures ex officio suo quē ad modū viri eccliaistici. aliq; ex elemosina vitā ducētes corpis. imo dico oēs debere hoc facere tā ppter dei mādātū. q; etiā ppter bñficia ab alijs recepta siue talia siue bona nature a suis parētib;. siue bona fortune/ ipsis collata iure hereditario possidēda a viuis aut a mortuis. **¶** **¶** Cōpilauī pri dem orationē quādā/ ad dñm ihu xpm. iniciantē Iesu sponse virginitatis rē. **¶** Intendo autē si deo placituz fuerit de hoc/ in breui diffusius cōscribere opus. **¶** Verū est omnes mūdi scripturas nō posse pducere cōtemplatiū quo tendere habet. quē ad modū facit fortis pseuerātia auxiliante del gratia faciendo exemplo psonē supra memorate. ponēdoq; se ad practicā scilicet ad opus. q; affectiones scribi nequeunt. neq;

generant per lras aut per verba sed p ope/
ris exercitium.

Capitulum. XLII.

De modo visitandi se in cōtemplatōe/ fm
istum modum.

Quem vō delectat p̄habita silitu
do. hic multā largā materiā ha-
bet/ visitādi z assuescēdi ad suaz
cogitationū recollectionē intra se. erga eti-
am deū atq; suos sanctos. Hīc enī necessi-
tates z miserie ac infirmitates/ tā corporis
q̄ aīe/ infinite sunt. **U**ebinc virtutes no-
bis adquirede/ in magno sunt numero. sic
z sancti z sancte/ q̄b nobis supplicādū est.
nūc sil' oib. nūc vero cuilibet seorsuz. **I**n-
ter ceteras etiā necessitates mortis hora po-
stremū est negociū qd pl' nobis est timēdū
Ob cui' hore horrore/ sollicitē puidēdū fo-
ret nobis remediuz z vita supstite. pcurare
amicos atq; defensores. laturos auxiliū in
momēto tā terribili/ ad bñ placitū dei. **D**o-
rā istā sūme ante mētis oculos reducere/ p-
ficiū est. ei' memoriā recētē oī tpe vite i oī-
b' q̄s factis nris hīc. **I**n nre cōtēplatio-
nis secreto/ a nobis ipis/ sepi' q̄rendū est.
Hō aīa mea dic mihi paup z miserabilis
cōfiteri mihi. si in pñtia/ aut intra vnius
hore spacium/ separi te a corpe opteret ad
astādū tremēdo dei iudicio/ qd dictura/ ad
quē deniq; cōfugeres? **S**i respōdes qz
sic z sic faceres/ z ex toto corde tūc miscōiaz
atq; veniā ab oīpotēti deo flagitares/ a su-
isq; sanctis. **F**ac igit' taliter in pñti. **I**gno-
ras enī in q̄ pūcto infirmitatis p tunc eris
aut qd spacū tps ad hoc faciēdū hīc po-
tueris. **I**n hmoi meditatōe viuacit' seu
cordintime z diu morari debem' quousq;
nobis videat' qd sentiam' mortē multū ap-
proximare. **I**tem cōsiderādi sunt amici
nostri p quib' orare volum' esse eos in ne-
cessitate vltima puta ad lectuz mortis. **E**t
quō a nobis supplicat' auxiliū reqrūt desi-
derātes q̄n' p eis pces effundam'. cōpati
amurq; eis acsi in pñti sic ageret' nobiscuz
Hoc ergo qm fiet z nō diu tardabit. mise-
reamur interea aīe nre acsi eā in medio flā-
me purgatorij conspicerem' collocatā. **A**d
qd bñ iuuat cōsiderare diligētē miseriam
aut dolore validū quē q̄s p sua; suffert in-
firmitatē aut aliūde q̄lit' vehementer inde
cruciat'. **Q**uid ergo erit de aīa misera ppe-
sura tanta in futuro seculo.

Capitulum. XLII.

De tribz dei iudicijs ante oculos mētis re-
uocādis pro materiā cōtemplationis.

Plsum' insup in hmoi contem-
platōe reuocare ante mētis no-
stre oculos tria dei iudicia. que
fessurus est seu tenebit aut tene-
bit tenebit sicut p̄. i q̄ regnat z iudicat
mīa dulcis z pia. **E**t talis est in vita pñti.
Scōm tenebit sicut dñs cōtra seruū suū vbi
regnat atq; iudicat iusticia rigorosa **O**p̄z
enī illic oīa exoluere debita. z hoc ē in pur-
gatorio. **T**ertius est in inferno. vbi regnat
horrenda z crudelissima iusticia. scz ppter
peccatores dānatos. **I**bi enī de' punit ad
instar iudicis flecti nō potētis. cōtra male-
ficos morte eterna dignos. **M**odo po-
strema duo iudicia declinare possum' ap-
pellando z submittēdo nos ad primā curi-
am scz mic que durat solū ista vita stante.
Bonū ergo est nobis dū temp' habemus
eligeret' interim q' hīc possum' sanctos in-
tercessores ad deū. **P**recipue ibi habemus
in dicta curia nra/ dñam reginam dicte cu-
rie. s. mic exntem. silr nostrā matrē z aduo-
catā dulcissimā ac gloriosissimā virginem
mariā. **P**ariter est illic ihs xps. p̄ nre frat
nre aduocat'. cōsiliari'. mediator atq; redē-
ptor. **E**t in veritate iste nimis esset stoli-
dus z infatuat'. q' recusaret vna cū ppha se
ipm submittere dei miscōie supplicat' dicē-
te **D**ñe ne in furore tuo arguas me. neq; i
ira tua corripas me. **U**bi tāgit' ppha ista
tria iudicia. **D**icit enim **D**ñe ne in furore
tuo arguas me/ id est in inferno. **N**ec in
ira tua corripas me hoc est in purgatorio
Sed fm miam tuā miserere mei qm infir-
m' sum scz in hac vita. **E**t adhuc possum'
in q̄rere z inuenire alleuiamen flagelli qd
iuste meruim'. scz mediāte intercessione ta-
li q̄ dicta est. z sepe ex toto sic q̄tari seu etiā
absolui. **Q**ui etiā attēte p̄faret atq; sibi
proponeret exitū hui' carceris quo detine-
mur/ qd erit in articulo mortis/ cogitaret/
q; ad p̄dicta tria iudicia. talis oīno cū gau-
dio ingēti/ hui' mūdi infirmitates atq; dif-
famatōes/ pauprates z silia q̄ penalitates
dicunt' leuissime sufferet. z certe de nulla
aduersitate vite hui' curaret. **Q**ui insup
q̄tidie ad memoriā reduceret mori se opte-
re. sed qm aut q̄lit' ignorat. exaiaretq; se se-
pi' an in statu in q̄ ē/ mori auderet/ q' si nō

profecto remoueret in breui impedimēta/
vt secure/mortis p̄stolare aduentū.

Capitulum XLIII

Quo quidā deficiūt in forti p̄seuerantia/et
in p̄tēplatione modicum p̄ficiunt.

Pures aut minus bene auisati
sūt circa p̄seuerantie fortitudinē
seu circa p̄tēplationis fructū ac p̄
hoc ad ista p̄sequēdū multū re/
mon. Renuit enī seip̄os dare orōni/ aut
meditationi incubere/nisi se deuotione se/
tiant affectos ad illa. ac nisi cū eos ista des/
lectant veniatq; ad cor suū. Vident ei tali/
bus/alias dicta nihil p̄desse. **S**ed hu/
iusmodi p̄panē huic q̄ frigore nimii cruci/
atur. recusat tū accedere ad ignē nisi prius
habeat calorē. Aut certe equipanē alicui fa/
me peunri. nolentiq; q̄rere ad manducādū
nisi antea saturat⁹ sit. Quare enim aliq; se
dat in orōnez vel meditationē/nisi vt cale/
fiat dini amoris igne. vel vt saturet donis
aut gratia dei. Tales in hoc deficiūt seu er/
rant putāntes se tps p̄dere cū positi in orō/
ne vel meditatioe/nō mox deuotōis imbre
irrigant. Ad qd̄ respondeo q̄ si nitat q̄ntū
in se est ad hoc/atq; faciūt laborē suū. sint/
q; in bello et pugna p̄tinua/p̄tra suas cogi/
tationes/cū displicētia q̄ nō abscedūt/nec
pacē habere p̄mittūt. tales p̄ tūc maius re/
portāt meritū q̄ sepe si eis adueniret deuo/
tio subito sine tali p̄fictu. Ratio q̄ militat
deo/et seruiūt suis expēsis p̄p̄is et sup̄nib;
atq; cū labore maiori et pena. **V**erū tū ē
q̄ volēs ad exemplū p̄narrate p̄sone sup̄/
seip̄m exercere optet ad hoc habere ipsum
magnū tps spacii reiecto etiā oī onere ali/
arū occupationū/ta; et p̄te sua q̄ alioz. se
q; arcere ad p̄manēdū in vno loco fixū/lō/
go tpe/siue p̄solatio subseq̄tur aliqua/siue
nulla. q̄ tū ad eandē hūdā laborare nō ces/
set atq; sit p̄tinu⁹. Cūq; se nimio senserit te/
dio affectū subijpi. dicat/q̄ adhuc expectet
ad medie hore spacii ac hore faciēdo peni/
tentia suā. expectās diuine grē elemosinaz.
Post horā hō elapsā/ adhuc se cōmoneat
ad p̄sistendū talitē ad alterā horā. Et sepe in
postrema dimidie hore p̄te/ talis in sua cō/
templatione amplius p̄ficiet/ q̄ oī tpe pre/
terito. et q̄ alijs decē dieb; aut certe in vno
mese. Nō si a casu in suo regressu aut itera/
to accessu reperit se quasi refuratus/ sic scz
q̄ elemosina ei denegat/ puta nō p̄secutus

grām deuotōnis. tūc hūiliter ei p̄uenit cō/
uerti ad deū/ p̄fitendo indignū se fore tāte
grē. imo q̄ plus meruisset verba et flagella
atq; tribulationes q̄ hōmōi cōsolatōes. Et
sic dicat. **D**ñe deus tue p̄solatōes laudes
et gloria/ tibi sint semp. mihi autē (vt dignū
est et iustū) p̄fusio. nisi opposituz p̄ueniat
mihi de tua misericōdia. Per tales modū vin/
cet deū. faciēs ei sacrificiū de cordis sui dur/
ricia. Et certe deus ei nō obliuiscit p̄ferēs
miaz suā cū cognouerit horā atq; p̄ictū. et
pedientē fm suū beneplacitū. **N**ec etiaz
debet aliquis hōmōi cōsolatōes nimis af/
fectare in lacrimis atq; deuotiōe/ p̄ sua de/
lectatione et ad suā placētā. s; vt p̄ talē con/
solationē/ amori ardētiori deo vniat. ad de
um possit melius diutius et delectabili⁹ se
p̄uere. **S**i igit magis ei placitū fuerit q̄
p̄ tūc aliquis ei famulef sine talib; p̄solati/
onib; p̄formiter nobis idē placere debet
debem⁹ q; dicere. **D**ñe de⁹ oīpotēs suffi/
ciet mihi optime vt p̄mū meū atq; remu/
neratio a te reseruet mihi i paradiso. in p̄ntē
illō n̄ ebues. **I**llud vñū supplicat⁹ oro vt mi/
hi nō irascaris s; vt viuā in tua grā tūmō
d̄ celo fiat volūtas tua. **Q**ui hō duotōez
affectu fuerit/ diligēs existat/ grātia actioes
ex toto corde referēs deo oīpotenti. orādo
instātius vt augmētet et p̄firmet opus plā/
tationis sue in eo inceptū absq; hoc q̄ tale
qd̄ ei hic p̄ferat sic p̄mū. quin potius in fu/
turum reseruet p̄bendam integram.

Capitulum XLIII

Quedā imaginatio montis cū trib; habi/
taculis. s. fidei spei et caritatis.

Iter motis antea adducti/ p̄ fas/
cilioz sui eleuātōne in contem/
platione/ potest quis imagina/
ri cōuenienter. quēadmodū ali/
quando quidā quem noui fecerat. Et bre/
uiter perstringam eandē. **I**maginemur
igitur mare magnū piculosissimum qd̄ di/
uersoz generum homines/euntes et redeū/
tes nauigio p̄transēit/ diuersis nauib;. ad
vñū tū finalitē portū tendētes. in q̄ etiā ma/
gna p̄transēitiū ps/ p̄pter picula maxima
atq; tempestates varias necessario habet
pire. **A**d ripā hō huius mari/ seu in litore
eleuata erit rupes altitudis mire. s. quaz
extīs q̄cunq; secur⁹ ē d̄ q̄ pit q̄ in maḡ isto
mari fiat spectari p̄t absq; sui piculo. in ista
ruperē est statōes siue habitacūa tria vñū

magni huius presentis mundi.

Capitulum .XLV.

De tribus modis quibus gratia datur.

Sicut supra memini / millez mil le modis preplatio variari pot z haberi. Ideoqz p tanto ad p sens no pusto/relinquedo quez libet suo sensui z gre a deo collate. ne vide ar qddā largissimū atqz copiosissimū z qd dāmodo infinitū/in tam breui et modica imaginatōne uelle pstringere. Sed p fina li adhuc dico. gram dei p sentē esse anime tribus modis specialiter. Unus est per iustificatiōne. sine hoc qz sentiat atqz aiā cui sic adest deo acceptabile reddet. Ali us modus est p sentimentū z solatōez ali quā. sicut in istis qui in sua preplatiōe/re capiūt z picipiūt diuersos solatiōnū mo dos atqz gaudia spūalia. Nam interdū eis dem uideat qz liquefiāt oīno in quadā dul cedine. in tātū vt omne qd cernunt aut me ditant/ plenū esse tali dulcore iudicāt. Ali quādo uero recipiūt securitatē qndā admi randā humilitate plenā. qua mediātē/ ipi sibimer displicet/ solā accipiētes delectatō nem z placentiā eoz in deo. Quotiēs enī sibimer ipsi quis placet atqz in se de seipso gaudet. certū sit a uera humilitate se eē alie nū. nec solatōes suas quibus iocūdat/ a dō hre sciat originē. Uera enī humilitas sem per exis sociata uisitatiōibz bonis atqz diuinis/ dat cognoscere ad imuz z ueracit defectus suos. p qz sibi hō displicet. reddiditqz uilis atqz abominabilis in aspectu suo. nī hilominz placentiā maximā hīs. sed q in grā miscōia bonitateqz diuina pstitit. Ali quādo aiā deuota sentiet cordis sui quādā dilatatōez uel sui intellectz pprehēdens in se plz qz etiā totz mūdus. iudicabitqz deum fore tā excellentis atqz infinite maiestatis/ qz qsi omne qd residuū est/ ei nihil oīno eē uideat. nisi in qstū esse in talibz de cogno scit. Quis uero sentiet aiā in se qndā spūa lem ebrietatē/ q mouentē eā sobrie/ in lau des spūales. suspiriaqz sancta z deuota. nō se ualēs ad intra ztinere/ qn oporteat o fo ris erūpere seu ad extra id oīdere/ qd sen tiat. uideatqz interdū eidē q oīa plena sint gloria z laude plena. Tertio uero modz hūdi grā pntie dei/ est p vnionē. quē ad modū beat pauli aplos habuit. ceteriqz cō templatiui excellētissimi. Sed de mō isto

loqui me indignū reputo z os meū ptimeo alioribz doctoribzqz illud relinques discutiendum. Finit.

Sequitur epistola

ab eodem edita.

Tulerūt eximie caritatis ue stre lre/ nō puū lenamē infor tunio meo (sicut spero) felicitati. Est uenī flagellū p ris miscōia rū qd vlsqz mō uere supra spē et omne meritū meū/ tpaui. Fecit enī cum tēptatōe puentū vt possem sustinere. Gra tias igit vte benignissime pietati/ qz opas sionē pstitit taliter flagellato/ q plena cōso latōe documēta supaddidit/ q demū pco nūis qualia nec vsurpo mibi nec eis medi gnū censeo pgrauauit. Sic plane sic dece bat sapientiā. p flos/ vrynū e cōfortio suo quanqz abortiuū qz tū in tribulatōe possi tū solarent. Verū et si absqz vlla fictione cū laboribz plurimis z expēsis. olim iā co natus sum debiles humeros meos/ z fragi litatis sue consocios subducere/ oneri tan to cancellarie pisenf. z in aliū gradū trans ferre/ uib/ lominz inegressibili quodā labo rinto circūactus/ z quasi posuerim pedes meos in rete z in maculis eius ambulē/ cō fusus sum ab expectatōe/ sentioqz illud tey rentianū qz nō licet hoīem sepe esse vt uult Dandar sum qppe ab illo/ cui post deuz me z oēs opas meas debeo. dñm meū do/ minū Burgond loquor. cui vtinaz aliud circa me et p me modesti/ humili/ salubri/ qz cōsiliū exstitisset/ ignoscat de idipm con sulentibz. Nō obediens/ sed impediu ite meū/ q olim asine Balaam obstitit/ et interm ab executione officij cācellarie me spontaneū illud etiā p fuis deserere patum tū illud p obedientia erequi uolentē suspē dit. In qua re facio quod mandatis/ neqz aliud pnunc subesse uideo z substituo enī pro exercendis omnibz que pūs agerē euz solēnitare factum mitto. Bene ualete/ mei memores in orationibz uestris. Scriptuz brugl. xxvij. april.

Sequitur alia epi

stola eiusdem.

Secundum est socij z fratres in xpo dilectissimi. Jocūdū ualde qz uerbis nequeo uos alloqui. Sunt ei amicoz grata vndecūqz colloqz Bb